

Po pošti prejemam:

za
sesto leto naprej 26 K — h
pol leta . . . 13 . . . —
četrt . . . 6,50 . . . —
mesec . . . 2,90 . . . —

V upravnih prejemih:

za
sesto leto naprej 20 K — h
pol leta . . . 10 . . . —
četrt . . . 5 . . . —
mesec . . . 1,70 . . . —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnštvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisni se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhajna vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 158.

V Ljubljani, v soboto, 12. julija 1902.

Letnik XXX.

V dobrem tiru.

Soglasna sodba celega slovenskega ljudstva je, da so kranjski deželnozborni poslanci v dobrem tiru. Tudi v Istri so se slovenski poslanci krepko zganili — tudi ti so v dobrem tiru — gotovo v boljšem, kakor če bi mirno kimali, ako jih nasprotniki brezobzirno majorizirajo.

Naše ljudstvo na shodih z največjim veseljem čuje novice, da so ljudski poslanci skočili po konci in enkrat brez ovinkov povedali, kaj hočejo, in da se nasprotnikov ne boje. Naši ljudje vidijo v tem rešilno dejanje. In ni se čuditi. Uboga raja je vesela, če se kdo zanjo bje. Saj sama mora le molče trpeti.

Dve stranki sta tu: Ena, ki živi le od privilegijev in od »narodne« ltake, katera je prej povzdignila gotove ljudi gmotno in politično, zato da so zdaj nastopili proti ljudstvu, in druga, katera živi le od požrtvovalnega, težkega dela za ljudske koristi.

Prva je gosposka, druga je ljudska stranka. Globlji razlog je v tem, da je prva stranka materialistična, druga pa pozitivno verska, prošinjena od ideje splošnega blagra. Da: na eni strani zasebni blagor posameznikov, na drugi pa splošni blagor vsega ljudstva — to je karakteristika bejujočih se strank.

In sredstva so tudi karakteristična: Na eni strani samo dosledno uničevanje oseb, na drugi strani pa snovanje obče koristnih organizmov. Oni tam so vsak dan bolj posuroveli, bolj individualistični, osamljeni, lažnivi — tu pa vsak dan bolj izkušeni, pogumni, podjetni in — edini.

Tudi opore, ki se iščejo na obeh straneh, so značilne: Tam se naslanjajo na v zgor, rote mogočnjake — tu pa se stavi ves temelj globoko spodaj, v širnih masah ljudstva. Tam se truje ljudska duša s strupom laži in obrekovanja — tu se dviga ljudska zavest: moralna in verska v cerkvi, gospodaraka v društvi, politična na shodih in v neprestanem pouku.

Kako so liberalci brez glave, kažejo dan na dan. Dr. Susteršiču očitajo surovost, a pri tem je ravno zdaj »Narod« surovejši, kakor je bil kdaj prej. Poživljen mora biti človek, ki se hrani s tako dušno hrano.

Protestirali so prošli teden! Smešna komedija! Proti komu so protestirali? Proti

Rimu, je rekel eden, ki se je očitno imel za pametnejšega od drugih. Ljudje se smejejo povsod, kjer se jim to na shodih pove. Proti škofu so protestirali. In vendar se škof ni udeležil niti posvetovanja o obstrukciji, kolikor je nam znano, ampak je taktiko pustil popolnoma ljudskim zastopnikom. Sicer pa: Poglejte neskončno umazane strani »Slov. Naroda«, v katerih ste zasramovali škofa in se lagali čeznj — in zakrijte svoj obraz! Vi hočete protestirati!! Kakšni pa ste? Protestirali so proti našim poslancem. Kdo je protestiral? Majhna kopica ljudi, katerim so se pred socialnimi demokrati hlače tresle, kilavo protestira proti temu, kar ogromna večina ljudstva odobrava. V nedeljo popoldan in zvečer so se iz Ljubljane vračali zaspani in zdelani ljudje s krvavimi očmi, obračali so pozornost nase z umazanimi psolvkami, ki so se jim sipale iz ust. Bili so izkrokani udeležniki protestnega shoda, živa »izlumpana« podoba cele liberalne koruptne bande na Kranjskem. In to protestira!

Ali je bil med njimi kak volivec naših poslancev? Kako strupeno so delali ti ljudje proti izvolitvi naših poslancev, recimo proti Povšetju, proti Jakliču itd. — in zdaj pridejo še — protestirat! Pojdite se solit, ne pa protestirat! Od takih ljudi se ne sprejme noben nauk.

Protestirali so — to je značilno! — proti temu, da bi »Gospodarska zveza« dobila kako podporo. Vsa malenkostna omejenost kranjskega liberalizma se vidi v tem ne posebno častnem činu. Na stotisoče goldinarjev plačuje naša dežela davka, in zdaj, ko se gre zato, da dobi v obliki podpore nazaj nekaj tisočev, pa — protestirajo liberalci, ker ne gre v njihovo bisago ta denar, ampak ker se vrne ljudstvu. Ta trenutek, ko je Tavčar govoril proti podpori »Zvezi«, je pokazal liberalizem v vsej njegovi kratkomišelnosti omejenosti. Trenutek, da bi ga fotografiral in pokazal sliko potomcem v znak, kako malo pameti je bilo leta 1902, treba na Slovenskem za voditelja — »intelligence«.

In kaj so dosegli? Dva dni po protestnem shodu je dobila »G. zv.« podporo. Cemu so neki prišli protestirat?

Tavčar je jemal nazaj groše in knofe. A zaman! »Slov. Narod« priča, da je rekel: Naša stranka bo poznala v deželnem zboru le svoje pristaše in dajala bode liberalcem groš, klerikalcem pa knof. Na protestnem shodu je pa tajil, da je to rekel. Komu naj

zdaj verjame ubogi zbegani liberalci: Ali »Slov. Narodu« ali njegovemu odgovornemu uredniku?

Hribar je tajil, da je rekel, da duhovščina zlorablja izpovednico. Dne 23. jun. je pa kot razlago svojih deželnozbornih besed pisal: »Sto rečem, neporečem (!) Glede zlorabe spovednice imam uradne dokaze v roksh«. Ubogi liberalci je prišel na protestni shod poslušat »uradne dokaze«, Hribar je pa retiriral in rekel, da je govoril le — hipotetično. Torej hipotetični uradni dokazi!

Ubogi liberalci, kaj zdaj verjameš? Ali si vedel, zakaj si protestiral?

Bili so v nedeljo v »Narodnem Domu« zastopani ljudje, katerih nobeden ni še ustanovil nobenega ljudskega društva. To čast imajo ti gospodje, da niso ustanovili in vodili niti ene rajfajzenovke, niti enega kmetijskega društva. In taki protestirajo, ki nič ne delajo za ljudstvo?

Pojdite! Naša stvar je zdaj v dobrem tiru, in pogum raste ljudstvu od dne do dne Liberalizem pa naj protestira — na smrtni postelji.

Dve važni razsodbi upravne sodišča v združnih zadevah.

Dne 9. t. m. se je bavilo upravno sodišče z dvema slučajema združne prakse naše c. kr. deželne vlade. Razsodbi, koji je upravno sodišče v teh slučajih izdalo, ste velevažnega načelnega pomena, valed česar se hočemo s to zadevo podrobneje baviti.

I. Slučaj.

Kmetijsko društvo v Dobrunjah (reg. zadruga z omejen. zavezo) je hotelo napraviti svojo mesnico. V zmislu obrtnega reda je naznanilo pri okr. glavarstvu mesarski obrt, z dodatkom, da hoče ta obrt izvrševati po izučenem mesarju I. I. kot poslovodji, kojega učna in službena spričevala so se predložila oblasti.

Z odlokom z dne 29. avgusta 1899 št. 18522 je okr. glavarstvo ljubljansko to oglasilo zavrnilo in društvu prepovedalo izvrševanje mesarskega obrta. Deželna vlada pa je ta odlok z odlokom z dne 30. okt. 1899 št. 15365 potrdila.

Društvo se je pritožilo na ministerstvo, a le to je z ukazom z dne 19. dec. 1899 št. 42297 pritožbo zavrnilo.

V vseh treh označenih odločbah so upravne oblasti navajale za svoje stališče dva razloga:

Prvič, da je izvrševanje mesarskega obrta v nasprotju s pravili kmetijskega društva v Dobrunjah.

Drugič, da sme zadruga le tedaj izvrševati rokodelski obrt, ako so vsinjeni člani izučeni mesarji, tako da vsi doprinesejo dokaz sposobnosti.

Kmetijsko društvo je po odvetniku dr. Ivanu Šusteršiču vložilo pritožbo na upravno sodišče, v kateri je bistveno sledeče povdarjalo:

Po § 3 ob. reda smejo pravne osebe (in to so tudi zadruge) izvrševati vsakovratne obrte pod ravno takimi pogoji, kakor posamezne osebe, samo da si morajo postaviti sposobnega poslovodjo. Ta pogoj je kmetijsko društvo spolnilo. Torej se mu izvrševanje mesarskega obrta ne more prepovedati.

Tudi pravila društva ne izključujejo izvrševanja mesarskega obrta, to tem manj, ko ima društvo pa § 2 b in c svojih pravil namen, razpečavati tudi živino svojih udov in snovati naprave v svrhu ugodnega razpečavanja. Za ugodno razpečavanje živine pa utegne za kmetijsko društvo napraviti lastne združne mesnice, v katero bi se sprejemala sevé samo živina združnikov, biti največjega pomena.

Pri javni ustni razpravi dne 9. t. m. je zastopal Dobrunjsko kmetijsko društvo dr. Susteršič, ki je v svojem govoru povdarjal, da spodbijana odločba upravne oblasti pomenja direktno preziranje § 3 ob. reda, ki jasno izreka, da more pravna oseba, toraj tudi zadruga, izvrševati vsak, tedaj tudi rokodelski obrt, samo da mora v poslednjem slučaju navesti poslovodjo, ki doprinese dokaz sposobnosti. To sledi z očitnostjo tudi iz toga, da se § 3 izrecno sklicuje na § 55 obrt. reda, ki govori o lastnostih poslovodje.

Upravno sodišče pod predsedstvom grofa Schönborna je razsodilo:

Spodbijana odločba upravne oblasti se razveljavi, ker je razlaga obrtnega reda v tej odločbi nepravilna in ker ima kmetijsko društvo po svojih pravilih pravico zasnovati mesnico v ta namen, da ugodneje razpečeva živino svojih udov.

LISTEK.

Pravi uzrok.

(Odprto pismo.)

Gospoda klerikalna!

Vročina, huda in silna, pritiska na človeški rod ubogi in izmučeni, in ni ga hladila in ga ni. In v tem času, v tem vročem času, moramo mi naprednjaki, svobodni in bratoljubni, razmišljati o uzrokih Vaše obstrukcije, razmišljati in ugibati. In mučiti moramo, mučiti in napanjati možgane svoje, sedaj v tej vročini, in v pritisku solnčnih žarkov pekočih, ki rode in vzbujajo sicer tisočerno življenje po neskončni naravi, iskati moramo idej, da jih razodenemo svetu. Ta pričakuje naših besed, željno jih pričakuje, kakor zemlja žejna in razsušena v najhujši vročini poletni pričakuje dežja oživljajočega. In pričaka ga naposled! Rosa ta nebeška vsuje se nebu iz naroda in poživi

zemljo žejno in utrujeno do smrti. Imenitno je vprašanje, kako dež osveži izmučeni zemlji moči in zakaj? Mi pa tega vprašanja ne bomo reševali, zadosti nam je, da poznamo dejstvo, prav zadosti. Ali, ako se tudi z reševanjem vsakega vprašanja ne pečamo in ukvarjamo, dejstev spoznavanje, v tem smo mojstri nedosežni. In zategadelj spoznali smo pravi uzrok Vašoj obstrukciji in ga zasledili.

In kar smo zasledili, to je obelodanil naš »Slovenski Narod« in razodel svetu strmečemu. Najprvo smo rekli in dejali, da je Vašoj obstrukciji uzrok ta, ker nečete delati. In skakali smo veselja, da smo našli pravi uzrok in ga dobili. Ali prišli so drugi in modro so izustili, da je pravi uzrok obstrukcije ta, ker hočete postati vsi odborniki deželni. In zopet smo skakali veselja, veselja in radosti, ker poznali smo sedaj pravi uzrok. Ali tiho me je vprašal sosed: »Ako nočejo delati, kako da hočejo postati odbor-

niki deželni, mar taki ne delajo?« In dvom se mi je vzbudil v duši in razjedal jo je, kakor črv razjeda hrast stoletni. Ali prišli so drugi in za res so trdili, da Vam je obstrukcijo ukazal Vatikan. Modrost taka nas je osupnila in z začudenjem navdala. Jasne so bile pred našimi očmi spletke vatičanske! Oči naše bistre gledale so in zrlle vatičanske politike tenke niti, s katerimi je zvezana z Rimom naša dežela. Zavedati smo se pričeli tiste grozne nevarnosti, ki preti od Rima.

In ogorčenje je kakor megla jesenska počasi vstajalo v dušah naših. Na vsem svetu najbolj nevarni smo zategadelj Vatikanu liberalci slovenski, ker precej vidimo vsako spletko njegovo in jo zasledimo. In tako smo bili že čisto zadovoljni, da poznamo pravi uzrok.

Ali sedaj pa hoče »Slovenski Narod« stvar zasukati nekako tako, kot bi bil uzrok obstrukciji Vaši dr. Šusteršiča petletni sinček,

ker je imeti hotel boben bočneč in doneč. In zopet se je zategadelj vselil dvom v trpečo mi dušo, kakor se vseli gnjiloba v jabelko zdravo in rudečelično, da je naposled razjé in uniči. Kaj je pravi vzrok obstrukciji Vaši? Sedaj v vročini poletni in silni mučimo si naprednjaki duhove trpeče s tem vprašanjem, in komaj najde eden edino pravi uzrok in ga zasledi, vže pride drug in pokaže nam drugega, tudi edino pravega in resničnega.

Tako ste tudi v tem klerikalci pokazali vso zlobo svojo in hudobnost, ko ima mir ves svet, mir in počitnice, mučite nas s tem vprašanjem. Ali strmeti pa morate, strmeti in se čuditi, ko vidite, kako z umom bistrim precej najdemo uzrok pravi obstrukcije Vaše v zboru deželnem. Dejstvo je in ostane, da Vas natanko pozna

Naprednik.

Na Kranjskem, dné 12. julija 1902.

II. Slučaj.

Pri upravnih oblastvih na Kranjskem se je udomačil poseben način, kako se preganjajo zadruga. Kakor hitro zadruga stori kak korak, ki po mislih upravne oblasti ni v soglasju z obrtnim redom, se načelnik ali poslovodja po okrajnem glavarstvu kaznuje z denarno globo radi prestopka obrtnega reda. Dežel. vlada to obsodbo potrdi in potem je po § 150 ob. reda vsaka nadaljna pritožba izključena — izključen pa tudi po dotičnem zakonu utok na upravno sodišče.

Na ta način je deželna vlada najvišja instanca o zelo spornih in dvomljivih vprašanih obrtnega reda. Prizadeta zadruga si ne more pomagati.

Prav bi pa bilo, ako bi se sledeč postopalo: Če kaka zadruga po mnenju obrtne oblasti prestopi delokrog svojega obrtovanja, naj bi se ji po okrajnem glavarstvu dotična panoga obrtovanja prepovedala. Zoper to prepoved ima potem zadruga pravico pritožbe na deželno vlado in ministerstvo, konečno pa še utok do upravnega sodišča. Na ta način se po poklicanih faktorjih pravilno dožene, kedo da ima prav: zadruga ali okrajno glavarstvo. Toda baš to hoče naša deželna vlada zaprečiti — zato je krenila na pot kazenskega postopanja, da odreže zadrugam utok na ministerstvo in upravno sodišče.

Tako je postopala naša uprava tudi v nastopnem slučaju.

Kmetijsko društvo na Studencu-Igu prodajalo je vino gostilničarjem, ki so društveni člani, na debelo.

S kazensko razsodbo okrajnega glavarstva ljubljanskega z dne 1. februarja 1900 št. 2593 se je zbog tega obsodil tedanji društveni načelnik g. dr. Ivan Mauring »radi prestopka § 11 ob. reda, učinjenega z nedovoljeno vinsko kupčijo« na 100 K globe.

To obsodbo je potrdila c. kr. deželna vlada v Ljubljani z razsodbo 17. marca 1900, št. 5621.

Zoper to razsodbo je vložilo kmetijsko društvo pritožbo na ministerstvo. Pritožba se je obračala samo zoper to, da se z ono kazensko obsodbo zadrugi implicito prepoveduje in onemogoča oddaja vina zadrugnikom-gostilničarjem, do katere oddaje se društvo po svojih pravilih smatra opravičeno.

Zahtevek pritožbe je bil: ministerstvo naj razsodi, da je društvo opravičeno do navedene kupčije — ter naj poduči deželno vlado kranjsko v tem smislu.

Ministerstvo je z ukazom 10. avgusta 1900, št. 28.498, pritožbo kmetijskega društva zavrnilo, češ, da društvo nima pravice, vložiti pritožbo.

Zoper to odločbo je vložilo kmetijsko društvo po dr. Susteršiču pritožbo na upravno sodišče.

Pri razpravi dne 9. t. m. je zastopnik pritožbe dr. Susteršič povdarjal, da se gre v tem hipu samo za to, če ima prizadeta zadruga pravico pritožbe, če je torej ministerstvo obvezano, pritožbo stvarno rešiti. Če bi se to vprašanje zanikalo, potem bi se dala upravnim oblastvom popolna oblast v roke, poljubno razlagati obrtni red. Treba bi jim bilo le, kakor se dela na Kranjskem, svoje ukrepe dati v obliki kazenskega postopka. Na ta način se izognejo upravne oblasti kompetenci upravnega sodišča in lahko postopajo po svoji volji.

Na ta način pridemo do nesmisla, da upravna oblast brez vsake kontrole samostojno in samovoljno določa obseg obrtnih pravic, ne da bi si prizadeti mogel pomagati, akoprav se je upravno sodišče po ustavi ustanovilo nalašč v ta namen, da se zabrani samovoljno postopanje upravnih oblastev zoper interese posameznika. Spodbijana odločba torej krši naravnost ustavo.

Upravno sodišče pod predsedstvom grofa Schönborna je razsodilo:

Spodbijana odločba ministerstva se kot protizakonita razveljavi.

Na temelju te velepomembne razsodbe upravnega sodišča je odslej dana pot, po kateri se tudi proti kazens-

skim razsodbam upravnih oblastev, če so nezakonite, doseže potrebna remedura. Pot vodi sicer po ovinkih — a konečno vendar do vspeha.

Štajerska volivna reforma.

Včeraj je imel ustavni odsek štajerskega deželnega zbora razgovor o premembi volivnega reda. Pri razpravi o razdelitvi volivnih okrajev ter določitvi mandatov za kmečko oziroma mestno skupino je predlagal v ime konservativne stranke poslanec Hagenhofer, naj se izločijo nekateri, posebno industrijski kraji iz kmečkih občin in pridele mestom ter se pomnoži število kmečkih poslancev od 23 na 26. Ker pa je nemško-nacionalna in liberalna večina odklonila vse te predloge, je poslanec Hagenhofer v ime svoje stranke podal naslednjo izjavo:

»Z ozirom na dejstvo, da večina odklanja vse opravičene zahteve katoliških poslancev in preprečuje pravično in res svobodno miselno volivno preobnovo, izjavljajo konservativni poslanci, da je zaman ves njih trud. Ker je torej brezpomembno njih delovanje v ustavnem odseku, izjavljajo dalje, da se veče ne udeležujejo razprav v odseku in si pridržujejo pravico, zagovarjati in zastopati svoje preminjvalne predloge pri razpravi o tem velevažnem predmetu v deželnem zboru pred vso javnostjo.«

Nato se je brez njih nadaljevala podrobna razprava in mej drugim sklenilo, da se določi število mandatov v novi splošni kuriji na sedem, od katerih bi trije pripadli na mesta in trge, in le štiri je na kmečke občine. Kajpada so obenem določili vse volivne okraje ter mej seboj si razdelili nove mandate. Namestnik se je strinjal s pomnožitvijo mandatov, omenil pa je, da bo treba razdeliti mandate po vzgledu državnega zbora. Upajmo torej, da nova krivica ne postane zakon.

Kardinal Schlauch †.

V četrtek zvečer je umrl v Vel. Varadinu ondodni škof kardinal Lavrencij Schlauch po nekako šesttedenskem bolehanju. Pokojnik je bil rojen 27. marca 1824 v Novem Aradu, v duhovnika posvečen 1847. Leta 1872 je postal kanonik v Temšvaru, 17. marca 1873 pa škof v Szathmaru. To mesto je pa leta 1887 zamenjal s stolico v Velikem Varadinu, kjer je leta 1893 postal kardinal. Schlauch se je že zgodaj odlikoval kot pisatelj na polju cerkvene zgodovine in cerkvenega prava. Živahno se je udeleževal gibanja za ustanovitev katoliške cerkvene avtonomije (1868 do 1871) ter bil sploh svet ograškega episkopata, vedno goreč prvobornik za pravice in koristi katoliške cerkve. Posebno vneto je Schlauch zagovarjal pravice katoliške cerkve povodom razprave o cerkveno-političnih zakonih. Nasprotnikom vere in cerkve je ob vsaki priliki povedal resnico v obraz. Ravno vsled tega so ga pa tudi vsi spoštovali. Na polju dobrodelnosti ni poznal nikakih mej.

Obstrukcija v gališkem deželnem zboru?

V gališkem deželnem zboru proti obstrukcija zaključiti sedanje zasedanje. Rusinski poslanci so zagrozili obstruirati razpravo o deželnem proračunu. V to svrhu se nameravajo posluževati dolgih govorov, nujnih predlogov in interpelacij. V predzadnji seji tega zastopa je poslanec Bohaczewski kot zapisnikar že bral skoro dve uri prvo obstrukcijsko interpelacijo. Povod obstrukciji je postopanje poljske večine, ki nikakor noče pritrčiti rusinski zahtevi po ustanovitvi rusinske gimnazije v Stanislavu.

— V zadnji seji se je pričela nadrobna razprava o poglavju šolstvo. Razprava sta se z rusinske strani udeležila le posl. Huryk in že imenovani Bohaczewski. Poslednji je jel govoriti o 3. uri popoldne ter govoril skoro do 6. ure. Deželni maršal spočetka ni hotel prekiniti seje, konečno je pa vendarle uvidel, da se Rusini ne udajo. Ker imajo rusinski poslanci pri vsaki posamni postavki proračuna dovolj povoda za opravičene pritožbe in ker večina še vedno kopiči nove krivice, je pričakovati, da Rusini tudi v bodoče ne odnehajo. Vsled tega se pa že govori, da bo deželni zbor gališki morda že

danes odgoden in se zopet snide dné 5. septembra za dobo kakih treh tednov, da reši proračun. Sedaj bodo morali poseči po provizoriju. — Zanimivo je, kar pravi o tej obstrukciji »Informacija«: Rusini nočejo dovoliti proračuna, za kar imajo pravico, in mesto da bi to pravico ustavno izrabili, raje kršijo ustavo. — No, za pravico, da smejo dovoliti proračun, ki jim ne zagotavlja niti drobtin, se lahko lepo zahvalijo. Kakor da bi bila zanje kaka posebna usluga, če glasujejo za tak proračun!

Cerkvene razmere na Filipinih.

Filipinske cerkvene zadeve, ondodni cerkveni redovi, pred vsem pa njih posestva Amerikancem ne dajo miru. Omenili smo že na tem mestu, da je sedanji filipinski civilni guverner W. H. Taft osebno prišel v Rim k sv. očetu na čelu posebnega odposlanstva ter ondi v ime nove ameriške vlade stavil nasvete, kako naj bi se »uredile« sedanje cerkvene razmere na tej novi ameriški posesti. Guverner Taft je podal o tem obširno poročilo, prikrojeno po ameriškem uzoru. Mož pravi, da je tam urejeno še vse po španskem načinu, interesi vlade so v ozki zvezi z onimi cerkve. To pa ne prija ameriškemu značaju: cerkev mora biti popolno ločena od države. No, v tako malo razviti deželi, kot so Filipini, ta načrt ni lahko izvedljiv. Sploh pa se vsakdo z začudenjem vprašuje, čemu hočejo Amerikanci tu uporabljati šablono, ki je za Filipine povsem neprimerna.

V prvi vrsti so seveda redovi s 400.000 akrov posestva, ki bodejo Amerikane v oči. Taft sicer sam priznava, da redovom pravnim potom ne more nihče do živga, in če bi redovniki apelirali na sodišča, bi bila ta gotovo na njihovi strani. Toda po Taftovem mnenju treba upoštevati tudi politični moment. »Prebivalstvo je redovnikom sovražno.« Ta trditve je precej drzna, če se pomisli, da je ravno pri redovnikih ondodno prebivalstvo iskalo varstva in zavetja pred nasilstvom španskih in sedanjih ameriških uradnikov. Če se je v največjem času res pojavilo kako sovražstvo, je temu brezdvomno vzrok oni, ki je prebivalstvo naščuval proti redovom in duhovščini sploh. Morda tudi Taftu niso neznane tajne družbe, ki rujejo in pripravljajo pot ameriški »reformi«. Uporov, ki so se baje pojavili proti cerkvenim služabnikom, ni torej zakrivilo katoličanstvo, marveč — framonstvo. To hoče s svojim rovanjem doseči dvojni namen: katoliški cerkvi zadati občuten udarec, obenem pa redovom cropati posestva in jih izrcčiti ne cerkvi, marveč državi. — Upajmo, da bo modrost sv. očeta tudi tu našla pravo pot in poskrbela zato, da ameriška drevesa ne zrastejo do neba.

Delitev vratislavske škofije.

Pruska vlada si v zadnjem času mnogo prizadeva, da bi izvedla razdelitev vratislavske škofije, ki obsega, kakor znano, avstrijsko Šlezijo in precejšen del nemškega cesarstva. Nemški državni kancler grof Bülow je v zadnjem času pezal k sebi nadškofa Kohna ter ga vprašal, če in pod kakimi pogoji bi se dal izvesti ta načrt. Nemško vlado podpira baje v tem početju tudi avstrijska vlada. Škofijstvo ter stolni kapitelj se bota pa brzkone odločno upirala tej zahtevi, ker ima škof vratislavski ravno vsled tega veliko večji vpliv v Berolinu, na Dunaju, pa tudi v Rimu. Nadškof Kohn je sedaj avstrijski in pruski cerkveni dostojanstvenik ter član obeh gosposkih zbornic. Ločitev namerava pruska vlada tako izvesti, da bi postal nadškof Kohn upravitelj nemškega dela vratislavske škofije, za avstrijski del bi pa bilo imenovati novega škofa.

Albanci govore.

Voditelji albanskega gibanja so poslali te dni sultanu obširno spomenico, v kateri ga zadnjič rote, naj njegova vlada resno opomore neznosnemu položaju, ker sicer se oboroži ves albanski narod in Turčija je v nevarnosti, da zgubi Albanijo. Ta spomenica je napravila na vse turške vladne kroge velik utis in vse je vznemirjeno, ker je turškimi oblastvom znano, kako težko je priti do živga pristašem kneza Aladro Kastriota in da se na en sam njegov migljeji pojavi upor na celi štiti. Albanci imajo sedaj na domačih tleh izbornega vodjo v osebi

Villa Frascheri, ki je s svojimi ožjimi prišči vred vedno oborožen in čaka ugodnega trenutka. Knez Aladro Kastriota je sedaj odpotoval na Dunaj, kjer je stopil v dotiko tudi z mnogimi politiki ter se predstavil tudi v zunanjem uradu. — Tu ga je sprejel prvi sekojski načelnik grof Lützw v prisotnosti zunanjega ministra. Tu je knez obrazložil svoje načrte ter dal zagotovilo, da hoče gojiti z Avstrijo najboljše odnošaje. Kajpada avstrijska vlada ni mogla dati nikakega zagotovila v tem oziru, kakor ga knez Kastriota tudi ne dobi v Rimu, kamor se napoti v oktobru.

Tientsin Kitajcem.

Javili smo že, da je francoski zunanji minister Delcasse prejel obvestilo iz Pekina, da se Tientsin z okolico v kratkem času zopet izroči v kitajsko upravo. Dosedaj je bila uprava tega mesta večinoma v rokah Francozov in Nemčije. — »Agence Havas« pripominja, da je Francija že pred meseci zahtevala, naj se Tientsin vrne Kitajcem, toda novo navstali nemiri v pokrajini Pečili so to stvar zakasnili. — Reuterjev urad javlja, da ima za tako rešitev vprašanja največ zasluga ameriški državni tajnik Hay. On je neki neprestano pritiskal na zastopnike velesil, da vrnejo Kitajcem, kar je njihovega.

»Köln. Ztg.« pa prinaša o tej zadevi nastopno izjavo: V zunanjih listih se zopet širijo vesti, kakor bi bile težave pri izročitvi Tientsina Kitajcem samo radi tega, ker je Nemčija delala vsakovrstne zapreke. Nemčija v nasprotju z drugimi velesilami stavi zelo težavne pogoje in menda tudi pri tej priliki išče edino le svojih koristi. Tu igra veliko ulogo zopet nelojalno poročevalstvo, ki ima edino le namen, da pokaže zunanjemu svetu Nemčijo kot kalivko miru med velesilami, Kitajce pa potrdi v veri, da je res Nemčija največ vzrok vseh stisk in nadlog, ki so v zadnjem času zadele Kina. V slučaju Tientsin se bo kmalu pokazalo, kako ničevi so ti očitki napram Nemčiji, kajti poslaniki v Pekinu so se že davno zjediniili glede pogojev, ki jih je morala vsprejeti Tientsin. Pogoji so sestavljeni v prav mili obliki in je ravno Nemčija imela najmanj povoda jih poostriti.

Tako nemška izjava. — Nihče torej noče biti kriv dolgotrajnemu zavlačevanju, vsak je pospeševal to rešitev! Sedaj molče le še Angleži, ki morda vedo, kdo je najbolj nedolžen.

Iz brzojavk.

Avstrijski prestolonaslednik vitez reda hlačne obveze. Angleški kralj Edvard je podelil nadvojvodi Franu Ferdinandu veliki križ reda hlačne obveze. Potom zunanjskega urada so vprašali, hoče li nadvojvoda sprejeti redovni znak na Dunaju ali v Konopištu, kjer sedaj biva. — Kronanje angleškega kralja hočejo radi tega tako pospešiti, ker se mora v 6 tednih ponoviti nevarna operacija. — Potovanje cesarja Viljema na Poznanjsko je definitivno določeno na 2. septembra. Z njim pride tudi cesarica. Dvornega obeda se udeleže tudi prestolonasledniki avstrijski, ruski in saški. — Poljska zmaga v Prusiji. Na pritožbo poljskega telovadnega društva proti policiji, ki je prepovedala zborovanje v poljskem jeziku, je razsodilo sodišče v prilog Poljakom, da nemščina ni izključni zborovni jezik v Nemčiji. Poliojja mora nositi troške in izplačati 100 mark odškodnine društvu. — Bavarski minister Landmann na dopustu. Minister za bogočastje Landmann je dobil dopust za nedoločen čas. Nadomestuje ga državni svetnik Schraut.

Književnost in umetnost.

Izdaja Kopitarjevega dopisovanja.

Pripravlja se popolna izdaja Kopitarjevega dopisovanja. Da se zbere gradivo kolikor mogoče popolno, obračamo se do vseh lastnikov Kopitarjevih in Kopitarja tičočih se pisem, da jih blagovoljno poslati bodisi v izvirniku ali pa v diplomatično natančnem prepisu v porabo gg. izdajateljema. dvor. svetniku Jagiču in Ferd. Menčiku (Wien, I., Josefsplatz, Hofbibliothek). Pisma

se bodo takoj, ko se bodo literarno presodila, z zahvalo lastnikom vrnila.

Na Dunaju, 9. julija 1902.

Za izdajatelja:

Z velespoštovanjem

Dr. Josip Mantuani.

Izpred sodišča.

Kokaljeva afera.

Rudolf Kokalj blagajnik okrajne bojniske blagajne v Kranju, je doživel s svojim zastopnikom dr. Tavčarjem predčera jake neprijetno sodbo.

Februvarija meseca t. l. so namreč vložili gg. Karol Florijan, Ferd. Hlebš, Fr. Ka. Sajovic in Fr. Omersa ml. pri sodišču tri ovadbe proti gosp. Rud. Kokalju, bivšemu blagajniku godbenega odbora, češ, da so zapazili v knjigah godbenega odbora nepravilnosti, kakor n. pr. da polletnega prispevka god. Čičman v znesku 6 K za drugo polovico l. 1901 gosp. Rudolf Kokalj ni vknjižil med prejemke, dasi je ta znesek prejel, da zneska 100 K, katerega je požarna bramba l. 1901 vročila Kokalju za godbo, taisti ni vpisal med prejemke, ter da se je tudi gledé dohodkov nekaterih veselje, katere je priredil godbeni odbor, prišlo na sled nepravilnim vknjižbam, tako, da so se dobile pri teh vknjižbah difference na skode godbe.

Ovaditelji so trdili nadalje, da je vsled teh vknjižb položil Rud. Kokalj koncem leta 1901 račun, glasom kojega bi imel še on od godbe tirjati okolo 225 K, da sta potem dva revizorja te knjige in račun pregledavala, to pa radi tega, ker se v vseh knjigah ni dobila niti najmanjša vknjižba ter noben zaznamek ali pobotnica o znesku 100 K, katere je darovala požarna bramba godbi.

Vsled teh ovadb vročila se je proti Rud. Kokalju kazenska preiskava.

Rud. Kokalj se je zagovarjal v tej preiskavi, da so te pomanjkljive vknjižbe posledica zmote in da ni imel namena oškodovati godbo.

Vrhu tega plačal je Kokalj se pred ovadbami znesek 6 K ter doposlal po prvi ovadbi znesek 100 K godbenemu odboru.

Gledé vknjižb, tikajočih se dohodkov posameznih veselje, pa se ni moglo dognati patančnega računa.

Z ozirom na to je drž. pravdnštvo ustavilo kazensko postopanje proti Rudolfu Kokalju.

A Rud. Kokalj je čutil vsled teh ovadb sebe na časti silno žaljenega in tožil je imenovane štiri ovaditelje radi žaljenja časti pri okrajnem sodišču v Kranju.

Prvi sodnik oprostil je radi vsebine zgoraj navedenih ovadb vse štiri obtožence in sicer iz razloga, da so toženi dokazali, da je vse to res, kar so v ovadbah trdili, ter obsodil g. Fr. Omersa ml. na 50 K globe le radi tega, ker je javno po gostilnah govoril, da je Kokalj godbo ogoljufal, obenem pa izrekel, da ima Rud. Kokalj plačati sam vse stroške svojega zastopnika dr. Tavčarja in zastopnika tožencev dr. Furlana.

Proti tej razsodbi je vložil Kokalj po dr. Tavčarju vsklik ter je zahteval, da se vsi štiri obtoženci radi vsebine ovadb kaznujejo in da se Fr. Omersu ml. kazen zviša.

Vsled tega se je tudi še Fr. Omersa ml. pritožil, da je bil sploh obsojen, ker je bil tožen, da je predbacival Kokalju poneverjenje, dočim mu je očital le goljufijo in ker je imel za to očitanje dovolj povoda z ozirom na izid dokaza resnice.

Pri večerajšnji prizivni razpravi opisavala sta dr. Tavčar in dr. Furlan Rudolfa Kokalja vsak s svojega stališča jako ognjevit in prizivno sodišče je res prvo sodbo v popolnem obsegu potrdilo ter razsodilo, da ima Rud. Kokalj povrniti tudi prizivne stroške gg. Florijanu, Hlebšu in Sajovicu.

Radi slavloloka na čast Matere Božje — pred sodiščem. Iz Pliskovice se piše: Te dni smo v drugo stali pred c. kr. sodiščem v Komnu na obravnavi radi slavloloka, katerega smo postavili za nedeljo dne 11. maja t. l. v čast blagoslovljenju novega kipa Matere Božje. Obravnava je izpadla prav dobro. C. kr. gospod sodnik nam je prečital natančno obtožbo, s katero smo bili obtoženi, a prepričali smo se, da obtožba mrgoli samih neresničnosti našega naprednega župana Bandelja. Sodnik nas je vse oprostil. Naznanil nam je, da v treh dneh imamo čas, tožbeno postopati proti županu radi razlajenja naše časti in radi stroškov, ki nam jih je provzročil. In tako smo tudi naredili. Takoj po obravnavi smo šli k c. kr. komenskem gospodu notarju in tam vložili smo tožbo proti našemu naprednemu županu. Sedaj se bode pokazalo, kaj je laž in kaj je resnica. Mogoče, da se ravno o tej priliki uresniči stari pregovor, ki pravi, da kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade. Za sedaj naj to zadostuje.

Številka 72 sprementla v št. 722. Zakonska Luka in Marija Podakar iz Kamnika, sta večkrat prodajala žito trgovcu Ivanu Majdiču v Kranju. Dne 30. dec. lanskega

leta je prodala Marija Podakar zopet tej trgovini svoje žito, katerega je Majdičev magaciner stehal in utežo 72 kil zapisal na plačilni listek.

Pri izplačevanju zapazi Majdičev trgovski pomočnik, da zadnja številka na listku ni enakomerno pisana z drugima dvema, kajti mesto 72 k. stalo je 723 kil. Poklicanemu orožniku in navzočim je takoj priznala, da je hotela prevariti trgovino Majdič, da je pa le to zaradi tega storila, ker jo je njen mož tako naučil. V tej trgovini našlo se je še nekaj taci listkov, na katerih je bila zadnja številka pri uteži pridejana. Sodišče je obsodilo obtoženko na 2 meseca težke ječe, poostrene s postom vsacih 14 dni, njen mož pa je bil obtožbe oproščen.

S kolom napadla sta brez povoda na velikonočni ponedeljek t. l. 24 let stari Lojze Lavriha in 19letni Janez Korela iz Lazov pri Veliki Loki brata Antona in Janeza Prestopeca, ko sta se malo prevedč vrnjena vendar pa mirno domu vračala. Prvemu napadu sta se z begom odtegnila, pridružila sta se jima pa še 2 fanta. Vsi štirje gredo mirno naprej. Kar jih naskočita z vilami in kolom oborožena obdolženca; eden udari Miho Smerekarja po glavi tako, da se je takoj zgrudil, nato sta udrihala po Ant. Prestopcu in ga poškovala. Obsojena sta bila vsak na 6 mesecev ječe.

Neuščitana ljubezen. Fran Čibašek, mlinarjev sin iz Klanca, je vedno zalezoval Franciko Koritnik, a ona ga ni marala. Da se mu izogne, sla je služiti v Kapičovo gostilno v Moste. Obdolženec jo tudi tam iztakne in neko nedeljo pri plesu jej napije in jo nagovarja, da bi se enkrat z njim zavrtila, a Francika je za njegove besede gluha, kar Čibaška tako razkaši, da jo porine v vežo in jo dregne z nožem v vrat in hrbet. Še tisto noč ji je pod oknom grozil: »Danes sem te z malim, drugokrat te bom pa z velikim nožem, sebe bom pa ustrelil, da bova oba crknila.« Sodišče mu je izmerilo kazen na 3 mesece težke ječe, poostrene s postom in trdim ležiščem vsak teden.

»Se enkrat bo počilo«, tako je grozil Janez Kuder iz Kotredeža rudniškemu uradniku v Potoški vasi, ker mu ni hotel dela dati. Ta grožnja je pa napravila tem večjo vznemirjenost, ker se je letos na novega leta dan ob pol 6. uri zjutraj na pisarniškem oknu razpočila dinamitna patrona, ki pa slučajno ni nikogar ranila, vendar pa napravila izdatno škodo. Zaradi te grožnje je bil Kuder obsojen na 14 dni zapora, z enim postom na teden.

Saljivo pesem je zložil Janez Močnik o Katerci Kocjes iz Lahovč, kar jo je tako raztogotilo, da je neko jutro meseca majnika pričela kamenje metati na Močnika. Ker se ji je ta skrtil za vežni oboj, zadela je mesto njega Jero Ambrož v obraz. Sodišče jo je obsodilo na 14 dni zapora.

Tedenski koledar.

Nedelja, 13. julija: 8. pobinkoština, Anaklet papež; evang.: O krivičnem hišniku. Luk. 16. — Ponedeljek, 14. julija: Bonaventura sk. — Torek, 15. julija: Razdelitev apostolov. — Sreda, 16. julija: Marija škop. karm. — Četrtek, 17. jul.: Aleš spozn. — Petek, 18. jul.: Kamil Lel. sp. — Sobota, 19. jul.: Vincencij Pavlj. sp. — Solnce izide 15. julija ob 4. uri 31 min., zaide pa ob 7. uri 41 min. — Muisica sacra v nedeljo, 13. julija: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Mašo v F-dur zl. Fel. Uhl, graduale „Esto mihi in Deum protectorum“ zl. Ant. Foerster, ofertorij „Populum humilem“ koralno. — V mestni cerkvi sv. Jakoba vel. maša ob 9. uri: Mašo v čast angelov varuhov v E-moll zl. J. Singenberger, graduale, kot zgoraj. Ant. Foerster, ofertorij Fr. Gerbič.

Dnevne novice.

V Ljubljani 12. julija.

Podpora „Gospodarski zvezi“. Krč lomi vse liberalce, ker je »Gospodarska zveza« dobila vladno podporo. To jasno kaže, kako prijatelji našega ljudstva so liberalci. »Gospodarska zveza« je nepolitično gospodarsko društvo, ki od l. 1899 do zadnjega časa ni dobilo nobene podpore, dasi se take zveze po drugih deželah kar najizdatnejše podpirajo ne le od države, ampak tudi od dežele. Mi nismo nikdar upili, ako je kaka zadruga, ki je v liberalnih rokah, dobila podporo, in znano je, da so bile take podpore jako mnoge. Gledali smo vedno v prvi vrsti le na to, kaj je na korist ljudstvu. Liberalci imajo drugo stališče, kar dokazuje njihova besnost proti »Gospodarski zvezi«, in to stališče naših liberalcev je tako, da se ga lahko vsak pošten človek sramuje.

Najnovejša liberalna želja je, da bi dr. Susteršič šel iz Ljubljane. Liberalci in liberalke žele ga daleč, daleč proč. Znano je, da se včasih človeku sanja to, na kar veliko misli. In tako se je ljubljanskim liberalcem te dni sanjalo, da pojde dr. Susteršič iz Ljubljane k papeževi nuncijaturi na Dunaj. Po vsej Ljubljani so raztrošene se-daj govorice o teh neumnih liberalnih sanjah, o tem klepetajo od jutra do mraka liberalci in jezične njihove gospe. Povedati jim moramo, da so njihove nade brezupne; vse, kar govore o dr. Susteršičevem odhodu, je izmišljeno. Dr. Susteršič ostane med nami in smeje se liberalnim željam, smejemo se pa tudi mi, ker to pač dokazuje, da ubogi liberalci še v sanjah nimajo miru pred dr. Susteršičem.

Liberalna predrznost. »Narod« je med brzojavkami, ki so očle »protestnemu« shodu, priobčil tudi naslednjo: »Novomesto. Brezvestnemu zapeljivcu ljudstva, sleparskemu klerikalizmu: Preat! Vernik, Pirnat!« K tej brzojavki pripomnimo da je Vernik trgovski potnik Mayerjeve tvrdeke, Pirnat pa trgovski potnik Skaberne-tove tvrdeke. Gorenja Brzojavka ju priporoča vsem »klerikalcem«, priporoča pa seve tudi tvrdki, ki po deželi pošiljata tako vzorna preganjavca »sleparskega klerikalizma«. Naj se torej ti tvrdki in ta dva potnika ogibljeta odslej »klerikalcev«, da ju kdo ne »oslepari«. »Klerikalcev« pa tudi nihče ne sili podpirati ljudi, ki jim kličejo »preat«. Tako bo zadeva urejena v obestransko zadovoljnost.

Osebnosti. Profesorji gg. dr. Ivan Teržnik na II. drž. gimnaziji v Ljubljani, Iv. Leis na gimnaziji v Kočevju in Josip Wentzel na tukajšnji višji realki so se pomaknili v VIII. čin. razred.

Posvečeni bodo letos v Ljubljani tudi gg. bogoslovci-frančiškani: Kazimir Zakrajšek iz Preserja (nova maša 27. julija na Žalostni Gori v Preserski župniji); Gvidon Kort. Rant s Premka (nova maša 27. julija na Dobravi); Norbert Sušnik iz Mayčič (nova maša 20. julija v frančiškanski cerkvi v Ljubljani). Friderik Zalar iz Ljubljane in Teofil Zajec tudi iz Ljubljane pa prejmata radi mladosti le samo subdijakonat in dijakonot.

Umrl je nocoj ob 1. uri v Kamniku upokojeni nedeljski župnik č. g. Anton Zorman, rojen 30. maja l. 1830 v Naklem. Pogreb bode v ponedeljek zjutraj. Naj počiva v miru!

Umrl je v četrtek zvečer na Brezovici pri St. Jerneju na Dolenskem znani vinski trgovec in posestnik g. Ign. Wutscher, star 66 let. Bil je vzoren vinogradnik, ki je že leta 1885 opozarjal na pretečo trtno ušter brez vzgledno obnovil svoje vinograde. Pogreb je bil danes pri bližnji podružnici v Smarjni. N. v m. p.!

Občni zbor „Katal. tiskovnega društva“ v Ljubljani in volitev novega odbora bo letos dne 24. julija ob 10. uri dopoldne.

Dar: Presvetli cesar je gasilnemu društvu v Škocijanu dovolil 160 kron podpore.

Podpore za obrtne šole. Naučno ministerstvo je za tekoče leto dovolilo za obrtne nadaljevalne šole v Postojini 640 K, v Škofji Loki 660 K, v Kočevju 760, v Krškem 580, v Kranju 700, v Ljubljani 4600, v Metliki 820, v Trzinu 780, v Radovljici 800, v Ribnici 700, v Rudolfovem 900, v Kamniku 780, v Šmartinem pri Litiji 600, v Zagorju 480 in v Št. Vidu nad Ljubljano 900 K.

Delavstvo in postajenačelnik g. Guttman. V soboto dne 5. t. m. se je vršil v »Katol. Domu« shod železničarjev, na katerem je o položaju južne železnice poročal g. dr. Susteršič. V poljudnem govoru je pojasnil »spekulacije Rotšildov pri tej železnici. G. Linhart je pozivljal železničarje, da se organizujejo, seveda v sec. demokratski zvezi, ter je govoril proti »Verkehrsbund«, ki je po njegovem mnenju le neka ločina velike organizacije in toraj brezpomemben. G. Milavec je ugovarjal Linhartu in dokazoval, da je »Verkehrsbund« razširjen po vsej državi in da je mnogo storil za železničarje. G. Gostinčar je

na to podal sliko, kako se postopa na južni železnici, osobito na ljubljanski postaji z uslužbenci. Za vsako malenkost, katere se v mučni službi pač lahko pripeti vsakemu, postopa g. Guttman zelo strogo in dostikrat kruto. Da se vzame družinskemu očetu brez pravih dokazov krivde 10 gl. mesečnega zaslužka, to se zdi baje g. Guttmanu popolnoma v redu. Za enega stori vse, drugemu, ki je morda bolj potreben, noče ničesar storiti. Pozivljal je dalje železničarje, da se organizujejo in organizirani zahtevajo boljših razmer. Treba je tudi odpraviti grdo denuncijantstvo, ki menda nikjer na svetu ne cvete tako kot na južnem kolodvoru v Ljubljani. — Kdo bi si bil mislil, da bode ta sestanek delavcev juž. železnice tako grozovito vplival na živce g. Guttmana. Danes govore po strehah okolu kolodvora vrabei, da je drugi dan g. Guttman robantil, da se predrzne kdo na javnem shodu čelo njegovo delovanje in »očetovsko skrb« napram uslužbencem kritikovati. Priskočil mu je tudi »Sl. Narod« na pomoč, ki se ne more dovolj zgražati, da se upajo železniški uslužbenci na shod, kjer se psuje predstojnike. Da je tu povedal »Narod« zopet debelo laž, mora pritrjeti vsak, kdor je bil na shodu. Govoril ni nobeden železničar razun Milavca, ki se pa osebe Guttmana ni dotaknil. »Narod« trdi, da so uslužbenci južne železnice svoje predstojnike na nečuden način grdili in zasramovali, posebno da se je odlikoval škofov netjak uslužbenec Jeglič. To je podla laž, in ako je na podlagi te laži g. Guttman g. Jegliča odpustil iz službe, ne da bi prej dognal resnico, pokazal je, kdo da je. Res posebno moštvo je potrebno, da se na golo denunciacijo iz krogov liberalnega uradništva postopa na tak način. Jeglič ni napravil nobenega pregreška, vsled česar bi se smel odpustiti iz službe, in še to, da je s ploskanjem odobral »napade« na g. Guttmana, ni resnično. G. Guttmanu se je nekdo nalagal, da je dr. Susteršič strahovito udrihal po njem, kar bi prav za prav ne bilo nič čudnega, ako se pomisli, da se g. Guttmanu ne zdi vredno preiskati marsikatero krivice. Dr. Susteršič je na shodu samo zavrnil Linhartovo trditve, da bi on Guttmanu kdaj protežiral, in je dejal, da se je pač parkrat v upravičenih zadevah obrnil do njega, a ga našel precej trdega. To je bilo vse! Vsi na shodu navzoči železničarji so pričeli, da nihče ni med govorom klical »ubijte ga!«, kakor se je gosp. Guttmanu nekdo nalagal. G. Guttmanu so denuncijantove laži zadoščale, da je s psovkami se spravil na »Katol. Dom« in je zagrožil uslužbencem, da je vsak odpuščen, kdor prestopi prag »Katol. Doma«, in da se je vedel na način, ki bo imel gotove posledice, kajti še so pots, da se g. Guttmanu pojasni stališče. Prav hvaležni bi bili g. Guttmanu, ako nam pojasni »Narodovo« trditve, da smo mi radi tega proti njemu, ker se ne ozira na duhovniške priporočence. Kakor vemo, so duhovniki gosp. Guttmanu v tem oziru presneto malo nadlegovali, gotovo manj nego drugi. Prepričali smo se tekom časa, da so na kolodvoru južne železnice glede postopanja z uslužbenci take razmere, da je dolžnost vsake ljudstvu prijazne stranke, da poseže vmes. Gosp. Guttman hoče upeljati na južnem kolodvoru razmere, da bi se delavci v svojem prostem času ne smeli posluževati niti državljan-skih svojih pravic. O takih njegovih korakih in prepovedih, kakor tudi o raznih njegovih izjavah in izrazih bomo imeli še priliko govoriti. Dokazali bomo tudi g. Guttmanu, da nam ni za osebe, ampak za stvar, in v tem oziru smo na strani — delavcev. Z ozirom na posebne razmere na kolodvoru in mnogoletne pritožbe pozivljamo vse sedanje in bivše uslužbenice južne železnice, da vse pritožbe pisмено ali ustmeno izroče poslancu dr. Susteršiču, in prepričani naj bodo dotičniki, da jih poslanec ne bo izdal. Razmere na južnem kolodvoru je treba brezobzirno razkrinkati, da se v jasni luči pokaže, kako postopa gosp. Guttman.

Zaročil se je gospod Adalbert Puhlik, poštni uradnik v Zidanem mostu, z

gd. Minko Košmelj iz znane rodoljubne rodbine v Mariboru.

Na Čušnjicah v kamniškem okraju bodo tudi letos dné 16. julija slovesno praznovali god župnijske patrone M. Božje Karmeljske.

Novi kanonik v Piranu. Duhovni pomočnik v Izoli čast. gosp. Dominik Fiamin je imenovan kanonikom v Piranu.

Slovenske šole v Trstu. Slovenski javnosti je znano, da se tržaški Slovenci že od l. 1884 boré za slovensko ljudsko šolo v Trstu. V vsaki proračunski razpravi so slovenski državni poslanci osrednjo vladno rotili, naj prišili tržaški magistrat, da ustanovi slovenske ljudske šole v mestu za slovenske otroke. Magistrat pa odgovarja, saj jih imate v okolici. Torej v oddaljeno okolico naj hodijo v šolo otrci slovenskih staršev, ki v mestu plačujejo svoje davke in priklade. Tržaški Slovenci so leta 1884 vložili prvo prošnjo na tržaški mestni zbor in namestništvo, brez vspeha. Druga prošnja iz l. 1892 na namestništvo je bila rešena šele l. 1894, seveda tudi negativno. Se isto leto so se tržaški Slovenci pritožili na naučno ministerstvo, katero je l. 1895 razveljavilo odlok trž. namestništva. Proti novemu odloku so se prosili 7. junija 1899 iznova pritožili na naučno ministerstvo, ki pa še do danes ni odgovorilo. Kolikor je nam znano, je ta pritožba ugodno rešena, a rešitev ne še izdana. Slovenski posl. dr. Gregorin pa je v četrtek v deželnem zboru tržaškem vložil interpelacijo na vladnega zastopnika, ali hoče posredovati pri osrednji vladi, da se omenjena pritožba čimprej ugodno reši. Vladni zastopnik, namestniški svetnik Jettmar je izjavil, da hoče odgovoriti v „drugi seji“. Jako radovedni smo, kdaj bo ta druga seja, a še radovednejši, kaj bo odgovoril g. vladni zastopnik.

Iz Kranjske gore. (Drobtine.) V spomin blagovestnikov sv. Cirila in Metoda je gorel velikanski kres, katerega je priredila mladeniška Marijina družba, zapela par domoljubnih pesmij in spustila v zrak nekaj lepih raket. Srečna je bila ta misel, da se zlasti tujcem pokaže, da je naša mladina zavedna. — Turistovska doba se je pričela. Vršec ima vsak dan nekaj obiskovalcev. Dela se tudi pot na Prisaneh, da bo mogoče lagodno priti do vrha. Flora je že precej razvita, ravšja je že precej, tudi planike se že dobé. Tujcev izletnikov je že veliko različne narodnosti. Vabimo tudi domače prijatelje na naše lepe planine! — V četrtek je slovenska višja dekliska šola napravila izlet k Belopeškemu jezerom. Pri Jalenu so obedovale, zvečer so se vrnile domov. Nazaj grede jih je počastila na kolodvoru domača inteligenca, gospa davkarjeva je izročila vsem gospodičnam lepe šopke, gospodu ravnatelju dr. Požarju in voditeljici g. Wessnerjevi pa krasne šopke iz planinskih cvetic. V zahvalo je zadonela iz čistih grl lepa slovenska pesem.

Hrvaški akademiki iz Istre bodo ustanovili „Hrvatsko akademično ferijalno društvo“ meseca avgusta v Pazinu.

Šolska razstava oddelka za umetno vezenje in čipkarstvo na tukajšnji c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli, o kateri smo v včerajšnjem listu poročali svojim čitateljem, bode odprta v nedeljo, dne 13. julija od 9.—1. ure, v ponedeljek, dne 14. julija, pa od 9.—1. ure dopoldne in od 3.—6. ure popoldne, in sicer v šolskem poslopiju (Zatiški Dvorec; Stari trg 34). Na razstavo posebno opozarjamo naše žensko občinstvo, ki bode imelo posebno priliko, ustvariti si sodbo o uspehih zavoda na polju ženskega risanja in umetniških ženskih ročnih del.

Iz Osoj se poroča, da je bil iz Lvova na odotno župnišče poslan krasen šopek svežih, najlepših poljskih cvetic. Poleg šopka je bilo tudi pismo, v katerem prosil pošiljatelj, naj se ta šopek položi na grob poljskega kralja Boleslava, ki ondi počiva v hladni zemlji. Tako poroča to preprosto, a iz dna srca prihajajoče darilo, da so še sinovi velikega naroda poljskega na svetu, ki se še spominjajo plemenitega kralja poljskega. Narod, ki ima take sinove, se ne da ponemčiti nikdar!

Sentpeterska moška in ženska podružnica sv. Cirila in Metoda vabite vse člane na svoj občni redni zbor, kateri se bode dné 14. julija ob 8. zvečer v Hafnerjevi restavraciji na sv. Petra cesti vršil. Odbora.

V deželno bolnico so meseca junija vsprejeli 743 bolnikov, vseh skupaj je bilo 1165; odpuščenih pa je bilo 372 ozdravljenih, 266 zboljšanih, 27 neozdravljivih, 32 jih je umrlo.

Mati ga je učila krasti. 15letni Fran Weigerl je v Gradcu ukradel dve sodavici in jih prinesel svoji materi. Materi je ta spretnost njenega sinčka zelo ugajala. »No že prav! Zdjaj pa še glej, da dobiš še kakšno odejo. Ubogljivi sinček je šel takoj na delo. Posrečilo se mu je vzeti odejo, a je imel pri tem smolo. Prišel je v roke policije. Ta ubogljivi fant ima še lepo bodočnost, če se bo ravnal po nazorih svoje matere.

Poslojpe benediktinskega samostana v Celovcu, za katerega se je poganjala celovška mestna občina, je kupil knezoškof dr. Jožef Kahn.

Pet oseb pri streljanju proti neurju ponesrečilo je v Weizu na Štajerskem. Dobili so jih vse ožgane v strelni koči, kateri je odtrgalo streho. Vseh pet ponesrečencev bode težko okrevalo.

Strašno neurje je razdejal mnogo sveta v občini Šmartno ob koroško-stajerski meji. Več ljudi je izgubilo pri tem življenje.

Toča je v sredo v zagrebški okolici napravila ogromno škodo. V Maksimiru je nevihta polomila več hrastov, ter osmukala dreve, kakor da so topničarji imeli svoje strelne vaje.

Podaljšanje brzozjavne službe v Krškem. Pri c. kr. poštne in brzozjavne uradu v Krškem se bode od dneva 13. t. m. do 20. avgusta t. l. vršila popolna po-dnevna brzozjavna služba.

Staro železo je na prodaj v skladiščih v Knittelfeldu in Amstettenu. Ponudbe do 30. julija opoldne na ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku, kjer se dobé tudi potrebna pojasnila.

Vinarski kongres bode od 14. do 17. septembra v Kremisu ob Donavi. Dne 14., 15. in 16. septembra bodo razni avstrijski veščaki poročali o vinorejstvu v avstrijskih deželah, o sredstvih in pomočkah proti trtnim boleznim, o gnojilih, ameriških trtah, vinski klavzuli itd. O vinarstvu na Kranjskem bode poročal g. B. Skalicky iz Novega mesta.

Morilca poleg umorjenega v postelji so dobili v Godiču. Ondi so našli mrtvega 54letnega delavca Antona Letnarja. Vse je sumilo, da se je zgodil umor. Preiskali so zadevo in res so našli morilca ležčega poleg mrtvega Letnarja v postelji. Našli so poleg Letnarja namreč steklenico — žganja, ki je Letnarja umorilo, ker ga je brezumno pil.

Naše posojilništvo. „Centralna posojilnica“ v Gorici je imela v prvem polletju letošnjega leta prometa K 868 808.—. Hranilnih vlog se je v tem času vložilo za K 184.118.—, dvignilo pa za K 47.492.—, tako, da znaša stanje hranilnih vlog koncem meseca junija K 514.629, dočim je znašal koncem lanskega leta K 378.008. Posojil se je dalo v prvem polletju za K 116.140.—, vrnilo pa za K 13.538.—, stanje posojil koncem junija je torej K 521.414.—. V tekočem računu z združenimi goriškimi posojilnicami je bilo prometa K 495.663. Te številke, mislimo, da zadostno dokazujejo, kako ta zavod lepo napreduje!

Iz Tržiča se nam piše: Liberalni „Gorenjec“ je v svojej 26. številki pisal, da pri naši splošni delavski blagajni ni vse v redu. Politični dopisnik sam ni prepričan o svoji trditvi ter govori neresnico. Nadzorovalni odbor je dné 4. t. m. natančno pregledal vse račune ter ni našel nobene pomote ali nerednosti v računih. „Firbec“ se le jezi, ker je zmagala katoliško-narodna stranka. Ako se pa hoče „Firbec“ prepričati, naj pride pogledat knjige in blagajne, ali je vse v redu. Kar se tiče g. kapelana Kržišnika, je istina to, da pod njegovim vodstvom nismo volili in se tudi ne zmeni za bolniško blagajno. G. Firbec, vi ste propadli s svojo liberalno armado, ker pri prvi volitvi ni

bilo „ajmohta“ na voliču; pri drugi volitvi pa je v „ajmohtu“ utonila liberalna zalega.

Nova stavka v Trstu. Včeraj dopoldne so ustavili delo delavci pri plavžu kranjske industrijske družbe v Skednju. Včeraj so delali le kurjači.

Čegav je »Narodni dom«? Župan iz ljubljanske okolice nam piše: Radovednost je tudi mene gnala, da sem hotel zadnjo nedeljo v »Narodni dom« na shod, ki so ga priredili liberalci. Meneč, da mi ne bodo vrat zaprli na javni shod v »Narodnem domu«, sem se jako prevaral. Na stopnicah »Narodnega doma« mi nakrat zavpije dr. Kušar: Ta je klerikalec, ven ž njim, on ne sme poslušati, kaj se bode tukaj govorilo! — Tako torej niti v »Narodni dom« ne smemo, za katerega so pripevali vsi sloji prebivalstva brez razlike strank! Poznam klerikalce, ki so morda več prispevali za »Narodni dom«, nego g. dr. Jože Kušar. In sedaj jim zapirajo vrata. In če je bil javen shod, zakaj odrivati ljudi, ki ne delajo nereda? Seveda, liberalna gospoda je hotela biti sama, vendar pa sem videl ondi več oseb, ki ne trobijo v Tavčarjev rog in so se prišli le zabavat. Ko bi bila liberalna stranka res ljudska, ne sramovala bi se »kmetavzov«, kakor jih pauje. Le ob volitvah so liberalcem dobri tudi liberalni »kmetavzi«, sicer pa se za kmeta nikdar ne zmenijo. Zato, liberalna gospoda, le ostanite sami v svojem »Domu« in glejte, da vam se tega ne uzamejo.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 29. jun. do 5. jul. 1902. Novorojencev 16, umrlih 14; med njimi za škarlatico 1, jetiko 1, vnetjem sopilnih organov 1, nezgode 1, za različnimi boleznimi 10; med njimi je tujcev 4 in iz zavodov 7; za infekcijsnimi boleznimi so oboleli, in sicer: za škarlatico 2.

Kotiček za liberalce. Nedeljskega shoda liberalcev niso seveda smeli zamuditi metliški »slovenski rodoljubci«. Kaj bi pač dejala dr. Tavčar in Plantan, če jih ne bi bilo! Tudi iz Metlike so se podali trije modri v Ljubljano v osehah gg. kleparja Jutraža, notarja Globočnika in nekdanjega čelvarja Fleischmanna. Ker so vsi ti trije občinski odborniki in je prvimenovani celo metliški župan, menda nam ne bodo preveč zamerili, ako jih prosimo, da bi nam točno odgovorili na vprašanje, če so šli gledat dr. Tavčarja in Plantana na lastne ali na občinske stroške. Davkoplačevalci jim bodo hvaležni za to pojasnilo. Sploh pa govorijo po Metliki poredni ljudje, da je šel protestirat v Ljubljano: župan Jutraž radi tega, ker še vedno stoji poleg župne cerkve znana »Podrtija« v veliko veselje metliških nazadnjakov, ker se je tako ugodno rešilo »hrastovo« vprašanje, ker ni bil odločen od ljubljanske gospode za gubernika in mu s tem ni bila dana prilika pokazati izvanredni govorniški talent; notar Globočnik radi tega, ker je nabita na črni deski ob vhodu v metliško sodišče neka dražba pohištva in dveh blaganj na dan 26. julija; nekdanji čelvar Fleischmann — kateri mimogrede omenjeno rad s svojo nemščino pokaže, da je višje vrste »purgar« — radi tega, ker ga ni volila letos liberalna večina občinskega odbora občinskim svetnikom in ker je prišel njegov sin tako zlahka do časti metliškega občinskega očeta. S svoje ljubljanske ekspedicije pa omenjeni niso prišli nič kaj zadovoljnih obrazov in so jako malobesedni. Edini Jutraž se je toliko ojunatil, da je na občnem zboru »obrtno zadruge« pravil, da bi bilo prišlo »ta brt« kmalu do »tepenije« in da je stala njegova oseba bolj v ozadju blizu vrat. Škoda le, da niso vzeli seboj, da bi šlo na pare, kot četrtega, Marinceljnovoga Petra. — O presrečna Metlika! — Iz Mokronoga. Med brzozjavkami, katere so pozdravile shod v »Nar. domu«, sta bili tudi dve iz Mokronoga, jedna v imenu narodnih dam, druga v imenu tržanov. Naj svet zve, kolike zlobnosti so zmožni liberalci. Vse dame iz Mokronoga so po pravici ogorčene nad ono brzozjavko, ker nobena ni v zvezi ž njo, ampak oddala jo je dama-mož, ki nosi hlače! Res lepa dama, pristaš Tavčarjev! In tak »mož« si upa zastopati narodne dame iz Mokronoga! Res vidi se liberalni klički, česa je zmožna! Naj zve svet, da je ta brzozjavka potvara, in da zoper njo protestirajo vse poštene dame iz Mokronoga, katere imajo važnejša opravila, nego pozdravljati mlatiče preperle slame. Druga brzozjavka nosi podpis tržanov. Zopet potvara! Katerih pa? Jeden je ali pa štirje, več pa ne. Res, liberalni tabor v Ljubljani je lahko ponosen na to beračijo! Pozdravljajo ga taki, katerim vsak želi srečen pot v Ameriko! In ti naj bi zastopali Mokronog? Nikoli! Svet sedaj lahko spoznaš, koliko so vredne take — brzozjavke! Drugič se bo pa takole brzo-

javilo: Živio liberalci! Iz dna duše vaši plačani mokronoški.

Cloveška z mota: Dr. Tavčar je pred sodiščem zagovarjal kranjskega Kokalja: »Kot blagajnik je gosp. Rud. Kokalj pozabil enkrat vknjižiti svotico 6 K in drugokrat vsakoletno redno podporo 100 K. S tem ni bilo ničesar izgubljenega, ničesar škodljivega, — to je bila navadna človeška pomota, kakor se zna primeriti celo nezmotljivemu papežu«. Kako bi Tavčar govoril o »klerikalcu«. — Aha! tega si žele! »Slov. Narod« je kar naenkrat strašno vnet za vlado in jo zagovarja, dasi, kakor vedno toži, vlada njemu to ljubezen veliko premalo vrača. Tu dokaz zato? Tavčar in Hribar se nista barona in niti križca nimata. Bridko toži liberalno srce baronu Heinu svoje bolečine: »Povodom tistega jubileja se je razlil cel dež od likovanj, a dobili so odlikovanja skoro samo klerikalci. Kjer je bil kak star pop, je dobil svoj križec, tudi če je najbolj nekoristen član človeške družbe, med tem ko je baron Hein napredno stranko po deželi skoro popolnoma ignoriral. Kdo pa je bil izmed naprednjakov odlikovan? Sicherl v Logatcu, jeden najboljših županov cele kranjske dežele, častiljivi Svetec v L'tiji in vrli Budinek v Kranjski gori. Nasprotno pa so dobili odlikovanja fajmoštri, ki žive dni niso nič koristnega storili, in poleg njih še razne nune«. Spominjamo se, kako krotki in sladkonadni so bili liberalci tisti večer. Cvrla so se že piščeta, in pozno v noč so čakali telegramov, ki naj naznanijo, da je »Wiener Zeitung« prinesla njih imena. Zdjaj pa tihi vzdih odkrivajo srca bolečine skrite. Liberalci, le pridni bodite in ponižno služite grajščinski gospodi, morda bo še kaj! — Imena županov, ki so bila na protestnem shodu, »Narod« še ni objavil. »Narod« piše: »Krščanski in rudeči socialisti so tako ponižno in strahopetno demonstriali, da si večje strahopetnosti ni mogoče predstavljati«. No, dr. Tavčar, veselite se deželnega zbora! — Hud dokaz. Slovenski liberalci so spravili v kapitalistično glasilo »Assekuranz-u. Handelszeitung« dopis zoper »Vzajemno zavarovalnico«. Tega ponatisku jejo v »Narodu« kot nekaj — novega. To je ravno tako, kakor je bilo takrat, ko so se poročila o dež. zboru kralja v Ljubljani in potem ponatis iz tujih listov. Svindel! — Možiček v koruzi. »Slov. Narod« piše na naslov »klerikalcev«: »Mi hranimo še vse drugo strelivo v svoji zalogi, kakor smo je rabili doslej.« — »Cel svet«. »Nar.« piše: »Razpor med narodno-napredno in med klerikalno stranko je nepremostljiv. Loči nas cel svet.« Kakšen svet nas loči, se vidi iz teh umazanosti »Sl. Nar.«: Dr. Lampetu je dal »Sl. Narod« te priimke: »Šepavi zastopnik kat. vere«, »pošvedrani zastopnik čiste ljubezni do bližnjega«, »tonzurirani paglavci«, »poživinjen«, »duševni fakini«, »se bode poskril v krtovi luknji«, on je »mesar«, »razdivjana tolpa«, »tonzurirana sodrga«. »Lampe bo tepen desetkrat vsak dan od liberalcev«, »Lampetova farbarija«, on »nič ne ve«, »pita ribniške tepce z otrobami«. Tako je! Dr. Tavčar je pa — imun, seveda — poštenjak. Ali imamo kako drugo brambo, kakor da v deželnem zboru izročimo Tavčarja v roke g. Drobniča?

Ljubljanske novice.

Nova gimnazija — na starem prostoru. Z Dunaja se nam poroča, da namerava vlada zgraditi novo gimnazijo na prostoru sedanjega licealnega poslopija. Vlada se torej ni odločila ni za Delcottovo ni za Dešmanovo posestvo. Ako bi se ji že določeno prostor ponudil, bi morda zavzela drugo stališče. Ako se ta vest obistini, tedaj z zgradbo tržnice na prostoru licealnega poslopija ne bo nič. Kakor čujemo, bo šla iz Ljubljane v kratkem v tej zadevi deputacija na Dunaj, da skuša osrednjo vlado preprostiti, da vendar-le da prostor sedanjega licealnega poslopija za tržnico, novo gimnazijsko poslopije pa zgradi na Poljanski cesti.

Preselitev I. Kregarjevega pasarskega obrta. G. Ivan Kregar uredi s 1. avgustom svojo novo pasarsko delavnico v bivši Winklerjevi, sedaj g. Kranjčevi hiši na Poljanski cesti. G. Kregar bode novo delavnico uredil tako, da mu bo mogoče zadržati tudi največjim zahtevam.

Odhod 27. pešpolka. Pešpolk št. 27. odide iz Ljubljane k vojaškim vajam prihodnji četrtek in ga ne bo nazaj v Ljubljano 52 dnj. Ves ta čas bomo pogrešali tudi vojaško godbo.

Pri novi sodni palači so pričeli pri glavnem uhodu postavljati stopnice.

Mestni stolp na Gradu je dobil te dni novo streho iz pločevine.

Cena letošnjemu senu v Ljubljani in okolici se je zvišala za 20 odstotkov.

Vojaška vest. Divizijski artilerijski polk št. 7 je danes jutraj s tremi baterijami odšel k strelnim vajam na Krško.

Društvena godba koncertira jutri na Glincah pri Traunu. Začetek ob 4. uri popoldan. Vstopnina 10 kr. Otroci prosti.

Vojaško kopaljšče se je otvorilo 8. t. m. in je otvorjeno od 7. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Za dame je kopaljšče otvorjeno v delavnikih od 10. do 12. ure popoldne, ob nedeljah in praznikih pa od 8. do 11. ure popoldne.

Zadruga izdelovalcev sodovnice nam piše: V zadnjih letih je konkurenca cene sodovnice znižala tako, da niso niti izdelovanjski stroški pokriti, vrhu tega se je še s kartelom vseh avstro-ogrskih in nemških tovarn egljikova kislina podražila znatno. S pričo tega položaja sklenili so v Ljubljani bivajoči člani zadruge izdelovalcev sodovnice v skupščini dne 11. t. m. zvišati in zjednačiti vse izdelke iz ogljikove kisline za svoj okoliš, to je Ljubljana, Šiška, Vič in Vodmat, s pravno veljavo z dnem 14. tega meseca.

Poročilo se bo gospod Anton Korbar, tukajnji trgovec, z gđe. M. Pilko, gospod Milutin Zarnik, z gđe. Teklo Hubad.

Nov gostilničar „pri Kolovratu“. K staroznani gostilni „pri Kolovratu“ pred škofijo se te dni prižen gospod Tomaž Bizilj, ki se poroči s sorodnico gospe Ursule Jurkovič, gđe. Marjeto Lukman. Gosp. Tomaž Bizilj bo izdeloval gospa Urs. Jurkovič gostilno v najem. Kakor doslej, bo torej tudi v bodoče ta gostilna v dobrih rokah. Priporočamo to gostilno v prav obilen obisk.

Razne stvari.

— Najnovejše od raznih strani.
Aretirani princ v Londonu, o katerem se je poročalo, da ga je policija zasečila pri jako neplemenitem dejanju, ni princ Jurij grški, ampak princ Franc Braganza. Državno pravdnštvo je že odstopilo napram njemu od najhujše obdolžitve. Proti obtožiteljem se bode baje postopalo radi izsiljevanja denarja. — Ukrala deklica. Policija v Hanau je aretirala cigana Ivana Jonseviča, ki je vodil seboj sedemletno dekletce, katero ima dobro vzgojo in govori nemščino z avstrijskim naglasom. Očitno je cigan deklico ukradel. — Pouk v čitanju vozniških redov in kurznih poročil je vpeljal neki šolski ravnatelj v Sleziji na svoji ljudski šoli. — Velika nesreča v rudniku. V premogovniku „Cambria“ pri Johnstownu v Pensilvaniji je vesled eksplozije ubitih 300 premogokopov. Vsi premogokopi v sosesčini so zaprti, ker vse pomaga pri rešitvah delih. Podrobnosti še niso znane. — Stavka zidarjev v Aradu je končana. — Strela ubila tri osebe. Pri nekem pogrebu v Neudorfu pri Vratislavi je ubila strela tri osebe, dve pa nevarno ranila. — Samomor na odru. Na odru varšavske opere se je soloplesalca L. Kowalski ustrelil v glavo med predstavo. — O velikem neurju poročajo iz raznih krajev Ogrskega in iz Lipskega. Strela je ubila več oseb. Temperatura je izredno padla. — Oporoka kardinala Schlaucha. Tretjino premoženja dobi rodbina, ostali dve tretjini cerkev oziroma država. — Zgodovino burških republik piše bivši predsednik Krüger. Knjigo pošlje koncem poletja vsem vladarjem v Evropi. — Protitrgovini dekletki se vrši v avgustu v Parizu kongres, na katerem bo zastopana tudi Avstrija. — Polom v pariški hranilnici. Nad 88.000 vložnikov „Caisse générale des familles“ izgubi 30 do 40 milijonov frankov. — Kongres Armencev se bo v kratkem vršil v Bruslju. Turška vlada je prosila belgijsko vlado, naj kongres prepove, a belgijska vlada ji ni ugodila. — Belgijska kraljica ima vodenico. Njen položaj je vsak dan slabši. — Sneg poleti. Iz Brasso na Ogrskem se poroča, da so ondaj imeli te dni sneg. — Radi vročine so prenehali vojaški manevri v okolici Bergerac na Francoskem.

Sróna žena. Francoska akademija je določila, da se ustanovljuje darilo 15.000 K letos podari ženi francoskega konzula gosp. Mayrier v Diabekru. Ko so se namreč ondaj uprizorile meseca novembra 1895 grozovite moritve, je nad 300 nesrečnikov prosilo francoskega konzula varnosti in da jih prepelje v mesto, kjer bi bili na varnem. Ker konzul sam ni smel zapustiti svojega mesta, odločila se je njegova žena, da reši nesrečnike. Izposlovala si je od gosposke potne listine in je s svojimi štirimi otroki, katerih najmlajši je bil še dojenček, spremljevala begunce. Tako so prišli ob največjem po manjkanju in trpljenju do Efrata, kjer je turška vlada naenkrat prepovedala nadaljnje potovanje. Prehod čez reko je dovolila samo ženi konzula. A ta se ni dala ustrašiti. Pustila je svoje otroke onkraj reke in je nato zagrozila turški vladi, da si bo znala francoska vlada dobiti zadoščenja, ako se le kaj najmanjšega zgodi jednemu od otrok; sama ne gre prej onstran, dokler se ne prepeljejo begunci. To je pomagalo. Vlada se je grožnje ustrašila in je dovolila prehod. Na ta način je ta sróna žena rešila nad 300 nesrečnikov gotove smrti.

Železnice — in jetika. Na pruskih državnih železnicah je dala vlada vpeljati celo vrsto sanitarnih odredb, ki imajo na-

logo omejiti tuberkulozo. Tako se morajo pred vsako daljšo vožnjo vsi vagoni skrbno očistiti in s sodo in kربولovo kislino izmisti. Sedeži se razkužijo z vročim parom. Tla se pokrijejo z linolejem, da se potem morejo lažje očistiti. V vagonih so tudi posebne vrste pljuvalniki v zadostnem številu. Dalje je za železniške uradnike preskrbljeno, da dobivajo zdrava prenočišča, kopeli, itd. Objednem dobi osebe natančnejša navodila, da jih opozori na nevarnost in kako se je treba varovati pred jetiko.

Kaj je Kanosa? S tem uprašanjem so se bavili poslanci v francoski zbornici zadnji čas. Med govorom znanega sovražnika samostanov Jauresa je zaklical neki poslanec: „Pa vi pojdate še v Kanoso!“ Mejklic je razburil poslance in govor je bil vesled tega mejklica pretrgan. Nikakor se od državnih poslancev ne more zahtevati, naj bi bili tudi zgodovinarji. Kakor poroča „Figaro“, mnogi poslanci niso vedeli, kaj je Kanosa. Gledali so kakor, da bi ne vedli ničesar o papežu Gregorju VII. in cesarju Henrikju IV. „Kaj je rekel? Kanosa?“ vprašal je star gospod, „kaj li mora biti Kanosa?“ In sedaj so poslanci pričeli ugibati, kaj li je Kanosa. Vrstila so se najneumnejša vprašanja in slični odgovori. Morebiti je Kanosa kaka stara gospa. — Kaka kolonija (naselbina)? — Ne, italijanski častnik je. — Mislim, da je policaj! — Ne rumunska ogleduhinja je. — Če se ne motim, je ime neke tuje jedi! — Kaj še, toplice so. — Ne, razstrelivo je. — Kaj še, Kanosa je neka mlada baletka...! V tem trenutku je prinesel parlamentarni sluga Bouillet konverzacijski leksikon, po katerega je poslal neki bivši minister in kmalu so vsi poslanci vedeli, kaj je Kanosa.

Nekaj vesti o Andreejevi ekspediciji. V severoamerikansko mesto Winipeg je prišel anglikanski misijonar Fairies, ki je dalje časa deloval med Eskimi. Ta pripoveduje, da je našel v nekaterih krajih pri Eskimih teleskopom podobne stvari, katere so bile skoro gotovo nekdanje lastnine Andreejeve ekspedicije. Slišal je tudi govoriti, da so Eskimi videli Andreejev zrakoplov se bližati zemlji. Ko so se Eskimi hoteli približati, je Andree izstrelil iz svoje puške, kar so oni smatrali za napad, naskočili so ga in umorili. Kakor je znano, je tudi neki Eskimo, ki je prišel v Port Churchill, ravno na ta način pripovedoval. Dotičnemu Eskimu je Hudsonbaycompany obljubila večje darilo, ako prinese kak ostanek od Andreejeve ekspedicije, a dotičnega Eskima še do sedaj ni bilo nazaj.

Zalosten konec roparja. Pred nedavnim časom so izpustili iz dosmrtnje ječe nekega Jožeta Savany, ki je bil svoje dni najhujši ropar Bakonijskega lesu. A ker se je v zaporu ves čas vzorno obnašal, dobil je po 15letni ječi prostost. S svojimi parsto goldinarji, katere si je prihranil v ječi, sezidal si je svoj dom in se je pošteno preživljal s čevljariskim obrtom, katerega se je v zaporu naučil. Pred nekaj dnevi so ga našli v sobi — umorjenega. Skoro gotovo je to čin maščevanja.

Trgovina s človeškimi lobanjami. Avstralska vlada je prepovedala trgovino s človeškimi lobanjami. Evropejski trgovci so namreč kupovali od ondotnih domačinov lobanje, s katerimi so imeli domačini navado krasiti svoja domovanja. Ker so pa domačini včasih nalašč pobijali ljudi, da so mogli delati kupčije, je bila vlada primorana, prepovedati vsako tako kupčijo. Lobanje so trgovci pošiljali v Evropo v znanstvene namene.

Muha — pivo — narodnost. Interesantno je opazovati, kako različno postopajo ljudje razne narodnosti, ako pride kaka muha pomotoma — v pivo. Amerikanec se začne smejeti in naroči drugo pivo; Španjol plača in odide; Francoz in Italijan ravno tako, a pri tem pridno zabavljata in godrnjata. Anglež izpije pivo in naroči drugo. Nemec oprezno spravi muho, pivo spiže. Rus spiže muho in pivo. Kitajec pozoba najprej muho in jo nato zalije s pivom.

Trgovec — častni doktor. Vratislavska filozofična fakulteta je imenovala ondotnega trgovca Maksa Wiskotta častnim doktorjem, in sicer radi znanstvenih razprav, kako se razni metulji križajo med seboj.

Ženski vojaki. V severoamerikanskem mestu Sirakuzi so prišle ondotne ženske do bizarne ideje, da ustanovijo žensko vojsko. Kiklja — vojak sme postati vsaka neomožena ženska, ki še ni videla 30 spomladij. Namen in naloga tega vojaštva je, delati — parade in pohajkovati po glavnih ulicah, prirejati telovadbe itd. Seveda je njihova obleka posebno „Chic“. Kratko modro krilce, lahnomoder telovnik, bridke sabljice, na glavi vojaške čepice (skoro gotovo po strani). Pri vseh vajah in paradah spremlja jih kantina in kanon. Omoženih vojakov zato ne trpe v društvu, ker bi možje gotovo ne dopustili, da bi počenjale njihove žene take neumnosti, in bi ne trpeli, da bi stale pozno v noč na straži za prazen nič.

Iz Mandžurije. Iz Port Arthurja se poroča sledeče: Iz Noutschwanga se je peljala po železnici večja množica Kitajcev. Sredi pota potegne 7 potnikov nože in revolverje in zahteva od sopotnikov denar. Nobeden

se ni upal ganiti, še manj se pa braniti. Varnostno vrstico so roparji tudi že popreje prerezali in tako ubogim Kitajcem ni kazalo družega, kakor jim dajo svoj denar. Ko se je vlak bližal postaji in toraj počasneje vozil, skočili so lopovi iz voz in jo upihali. Na postaji so strahopetni Kitajci vso stvar takoj naznanili in začeli so roparje loviti, a ne ravno z najboljim uspehom.

Afera Humbert Kakor poročajo listi iz Francoske, so baje sedaj na sledu rodbini Humbert. Romain in Dourgnac sta neki pasirala mesto Löwen, katero sta pa takoj zapustila, ker sta mislila, da ju zasleduje policija. Bežeča zasleduje tajna policija, ki je bila o teh dveh sumljivih osebah takoj obveščena.

Amerikanski dvoboj. V Heidelbergu, v slavnoznanem vseučiliškem mestu, govori vse o nekem dvoboju, ki se je ondaj nedavno izvršil med dvema vročokrvnima buršema. Vzrok temu je dala seveda neka deklica, in ker sta bila eden drugemu na potu, moral je eden zginiti s sveta! Zgovorili so se, da mora ameriškanski dvoboj odločiti. Neki 19letni medicinec je potegnil črno kroglico. Dobil je torej nalogo od častnega sode, da si naj vzame življenje med 6. in 8. uro. Milostno so mu pa pustili, da si sme izbrati način usmrčenja. Veliki junak, ki bi lahko drugje pokazal svojo korajžjo, se odloči, da si bode prerezal krvne žile. Ob 6. zapro ga v neko sobo. Okolo osme ure je pa gospodar siloma vlomil v sobo in je našel vročokrvnega burška ležati v krvi. Takoj so poklicali profesorje medicine, ki so takoj ustavili nadaljno krvavenje. — V tem je pa prišel eden izmed gospodov častnega sode pogledat, če je medicinec že mrtev. Ko ga je pa videl še živega, sunil ga je zaničljivo in je vskliknil prav po burševsko: „No, saj mrha še živi!“ Ranjenega so spravili na ondotno kliniko. Mislimo, da se mu je vroča kri nekoliko ohladila.

Kuharica zastupila — rodbino. Inženir E. Winkler iz Oršove se je pred nekaj časa podal v temešvarsko okolico na počitnice. Njega in njegovo družino spremljala je tudi domača kuharica, ki je tudi svojo „fanta“ poklicala, naj pride tjakaj na počitnice. A ker ga je žvela na stroške inženerejeve družine, ji je gospa takoj službo odpovedala. Ta odpoved je kuharico tako razljutila, da je šla po noči na polje, nabrala ondaj strupena zelišča in jih izprešala in sok vtila v zajutrek. Ko so se pokazala znamenja zastrupljenja, so hitro poklicali zdravnike, ki so rešili srečno vse, razun najmlajšega 4 letnega sinčka, ki je v groznih mukah izdihnil dušo. Brezvestno kuharico so takoj zaprli.

Pisateljske plače. Nek francoski častnik je izračunil, koliko da dobivajo nekateri imenitnejši pisatelji. Na vrhuncu je Zola, ki dobi za vsak prodan eksemplar 72 v. Čitateljem pa prepuščamo izračunati, koliko znaša svota, ako se je prodalo od „La Débâcle“ 187.000 eksemplarov, od „Nana“ 170.000 izvodov, „L'Assommoir“ in „Lourdes“ po 132.000, „La Terre“ 130.000 in „Njegova ekselencija Eugen Rougon“ samo 28.000 izvodov. Duma starejši in Sand sta pa morala še prodati svoje izvode za malenkostno svote. Znani kritik Sainte-Beuve je dobil za svoje proizvode samo 1000 K, medtem ko si je zalagatelj nabavil z njimi lepo premoženje. Prvi, ki je prišel na nenačajno idejo zahtevati honorar po izvodih, je bil Theophile Gauthier. Daudetova „Jappho“ se je ponatisnila v 100.000 izvodih, njegov „Nabob“ pa v 97.000. Sedaj se že Ohnetovi in Pierre Lotovi romani ponatisnejo v 40—50.000 izvodih. „Demi-Vierges“ od Marzel-Prevosta se je prodalo 50.000. Ravno toliko so izvodov spečali zalagatelj „Meusonges“ od pisatelja Pavla Bougota. Malotova „Sans famille“ celo 120.000. Guy de Maupassant bi sedaj najbolje razpečeval „Notre Coeur“ in „Bel-ami“. Ravno tako bi bil „Balsac“ ki je lakote umiral, sedaj precej petičen človek. A višje ko Zolini romani, višje ko vsi drugi pisatelji stoji — kuhinjska knjiga „Patissier-Français“.

Lenica se amizira. Neprijetno presenečenje je napravila nekemu pariškemu gostilničarju njegova šestletna hčerka. Gostilničar je dobil ravno nekaj vrednostnih papirjev v znesku 1800 frankov. Ker ga je nekdo nenadno pozval k sebi, pustil je te papirje na mizi, na kateri je sedela njegova Lenica, ki se je zabavala s tem, da je iz neke knjige rezljala podobe. Ko se je gostilničar povrnil, videl je, kako je ravno njegova hčerka neki vrednostni papir v vrednosti 1000 frankov popolnoma razrezala, in sicer radi lepih figur, s katerimi je bil okrašen. „Za božjo voljo, kaj pa delaš, Lenica,“ vpraša smrtino prestrašeni oče. „Lenica se amizira,“ odgovori mlada Parižanka. Seveda je oče drage papirne izrezke začel nabirati, a ni se mu posrečilo dobiti vseh koščkov, vesled česar bo gotovo moral trpeti vso škodo.

Nov vulkanični izbruh. Iz Lizbone se poroča, da je kabel med otokoma Fajal in Pico večkratno pretrgan, iz česar se sklepa, da se je vršil na onih mestih kak podmorski vulkanični izbruh, ki je skoro gotovo v zvezi z izbruhi na Antilih.

Društva.

(Vabilo k veselici), katero priredi „Bralno društvo“ pri D. M. v Polji s sodelovanjem „Marijine družbe“ v nedeljo dne 13. julija 1902 po popoldanski službi božji na vrtu „Društvenega doma“ v Slapah. Vspored: 1. „Slovenec sem“, dr. Gustav Ipavec, moški zbor. 2. „Jadransko morje“, Anton Hajdrih, moški zbor. 3. Prolog. 4. „Na planine“, P. Hugolin Sattner, mešani zbor. 5. Igra. Lurška pastirica. Igrokaz v petih dejanjih. — Nemški spisal dr. Robert Weissenhofer. Poslovenil L. S. Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 80 vin., III. vrste 50 vin., Stojišča 20 vin. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor. V slučaju neugodnega vremena se preloži veselica na sledečo nedeljo.

(Občni zbor Št. Peterske moške in ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) vršil se bode prihodnji ponedeljek dne 14. t. m. ob 8 uri zvečer v zimskem salonu restavracije gosp. Ivan Hafnerja, na sv. Petra cesti št. 47. Dnevni red: 1. Nagovor načelnštva. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev odbora. 5. Volitev pregledovalcev računov. 6. Volitev zastopnikov k družbini glavni skupščini. 7. Slučajnosti. Vse častite člane vabita k prav obilni udeležbi odbora.

Darovi.

Poslani našemu uredništvu.

Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Jos. Lavrič, župnik v Logatcu 5 K.

Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Kamnik, 12. julija. Pogreb tu umrlega upokojenega župnika g. Antona Zormana bode v ponedeljek dne 14. t. m. ob 9. uri popoldne.

Gorica, 12. julija. V dež. zboru je sprejet predlog o zidanju deželne norišnice po paviljonskem sistemu za 950.000 kron.

Zagreb, 12. julija. Današnji časopis priobčujoje obširen opis predvečerašnjega viharja. Vihar je poruval iz parkov drevesa in razdril telefonske žice. Tudi iz okolice se danes poroča, da je vihar napravil velikansko škodo.

London, 12. julija. Reuterjev urad javlja, da h kronskim slavnostim sedaj ne bodo vabili zunanjih dvorov.

Bloemfontein, 12. julija. Mnogi uradniki prejšnje vlade in častniki nočejo položiti prisega v roke angleške vlade.

London, 12. julija. (C. B.) Po uradni izjavi se vrši kronanje mej 8. in 12. avgustom. Natančno se dan pozneje določi. Nameravana procesija ob kronanju se opusti.

London, 12. julija. Lord Kitchener je došel popoldne sem, slovesno sprejet. Princ waleški ga je pozdravil imenom kralja. V Southampton se mu je pripeljal nasproti lord Roberts.

Rim, 12. julija. Mascagni je zložil novo opero, katere predmet je življenje Marije Antoinette.

Pariz, 12. julija. (C. B.) Aynard interpelira vlado v zbornici glede zatoritve kongregacijskih šol. Ker je Combes zahteval, da se interpelacija zapostavi za dnevni red, je nastal na desnici velik vrišč. Combes ni mogel govoriti. Sejo so morali pretrgati, galerijo izprazniti. Po otvoritvi seje desnica zopet ne dovoli Combesu govoriti. Konečno je ministerski predsednik vendarle izjavil, da je vladno postopanje popolno opravičeno (!) in da se vlada ne boji ničesar. Zbornica je sklenila v Combesovem smislu.

Pozor! „Naši liberalci!“ Pozor!

Umrli so:

10. julija. Ludovika Schaffer, uradnikova vdova, 66 let, Florjanske ulice 14, kap.
11. julija. Jakob Ciber, umirovljeni lampist, 81 let, Resljeva cesta 12, Marasmus.

„templjov vrelec“ napravlja slast, pospešuje prebavljanje in urejuje presnovo.
Rogaški

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 506,2 m, srednji zračni tlak 738,0 mm

Čas opazovanja	Stanje neba	Temperatura po Oulajfu	Vetrost	Nebo	Pažnja
11. 9. zveč.	734,9	12,9	sr. slab.	jasno	
7. s jut.	737,8	9,2	sl. jug.	megla	7,6
2. popol.	737,4	22,3	sl. jzah.	sk. oblač.	

Srednja večerajsja temperatura 15,3°, normale: 13,7°.

Dunajska borza

dné 12. julija.

Skupni državni dolg v notah	101,75
Skupni državni dolg v srebru	101,60
Avstrijska zlata renta 4%	121,35
Avstrijska krona renta 4%	59,75
Ogerska zlata renta 4%	121,60
Ogerska krona renta 4%	97,90
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gid.	1598,—
Kreditne delnice, 160 gid.	676,75
London v ista	239,90 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117,15 1/2
20 mark	23,44
20 frankov (napoleonador)	19,06
Italijanski bankovci	94,50
C. kr. cekini	11,24

Zitne cene

dné 11. julija 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	7,49	7,57
Rž za jesen	6,49	6,50
Koruza za juli-avgust	5,29	5,30
" sept.-oktober	5,38	5,39
Oves za sept.-oktober	5,78	5,77
" jesen	6,85	6,86

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	7,24	7,25
Rž za oktober	6,18	6,19
Oves za oktober	5,42	5,43
Koruza za julij	4,96	4,98
" avgust	5,01	5,02
" maj (1903)	5,01	5,02

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 8,65	do 8,95
" južne žel.	9,95	9,30
Rž	7,30	7,50
Ječmen	7,—	7,75
" ob Tisi	—	—
Koruza ogerska	5,30	5,40
Čikvanc	6,10	6,50
Oves srednji	—	7,40
Fišol	7,25	10,—

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo

od dné 6. julija do dné 12. julija.

	K/h		K/h
Goveje meso I. v. kg	1,30	Pšenična moka 100 kg	30,20
" II. »	1,10	Koruza »	16,—
" HI. »	1,—	Ajdova »	29,50
Telečje meso »	1,40	Fišol, liter	—,24
Prasičje » sveže	1,70	Grah »	—,25
" » prek.	2,—	Leča »	—,20
Koštrunovo meso »	1,—	Kaša »	—,20
Maslo »	2,50	Ričet »	—,—
Surovo maslo »	2,40	Pšenica » 100 kg	21,20
Mast prasičja »	1,50	Rž »	16,—
Slanina sveža »	1,40	Ječmen »	15,—
" » prekajena »	1,60	Oves »	16,60
Salo »	1,30	Ajda »	14,40
Jajce, jedno »	6	Proso, belo, »	15,60
Mleko, liter »	18	" » navadno »	14,—
Smetana, sladka liter »	80	Koruza »	12,60
" » kislja »	80	Krompir »	8,—
Med » kg »	—	Drva, trda, m ³ »	8,—
Piščanec »	1,30	" » mehka, »	5,50
Golob »	40	Seno, 100 kg »	8,—
Raca »	—	Slama »	7,—
Zajec »	—	Stelja »	—,—

Poslano.*)

»Slovenski Narod« z dne 10. julija t. l. številka 156 trdi, da sem na shodu tukajšnjih železničarjev pred vsem jaz se odlikoval v grdenju in zasramovanju svojih predstojnikov.

Izjavljam, da je to najpodlejša laž, in tisti, ki je to v »Narod« zapisal, grd lažnik. Jaz na shodu nisem govoril in nisem niti najmanjše odobral Linhartovih napadov na inspektorja g. Guttmanna, pač pa sem odobral besede Gostinčarja v trenutku, ko je nastopil proti socialni demokraciji. Zato imam dovolj priči.

Anton Jeglič.

Poslano.*)

G. Guttmannu, postajenačelniku v Ljubljani.

Ker se trosijo v Ljubljani razne govore o nastopu g. Guttmanna napram uslužbencem južne železnice, izjavljam sledeče: Sobotni shod je sklicalo slov. kat. delavsko društvo z namenom, da se pojasnijo nekatere zadeve uslužbencev. Govoril na shodu ni nobeden železničar razun g. Milavca, ki se pa ni dotaknil osebe g. Guttmanna. Torej pač ni nobenega vzroka za razburjenje. Ako se pa čuti g. Guttmann na kak način žaljenega in ima opravičen vzrok za razburjenje, ga prosim, da vloži proti meni kod predsedniku društva tožbo, da si ob razpravi izprašamo nekoliko vest.

Jos. Gostinčar.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Izjava.

Na dopis v »Slov. Narodu« št. 51, z dne 4. julija 1. 1902, moramo podpisani občani župnije Kropce vendar nekaj resnici na ljubo odgovoriti. To pa radi tega, ker nesramno lažnjivi »Podboštnik« v svojem dopisu črni našega čast. g. župnika. Najpoprej povemo, da se v Kropci nihče ne piše »Podboštnik«. Razvidno je, da si je lažnjivec pridejal tudi lažnjivo ime. Drugič mu povemo, da je vse lagal, kar je pisal slabega o našem zaslužnem in požrtvovalnem g. župniku. Povemo mu pa tudi, da se bo zgodilo »Podboštniku« ravno tako, kakor se je zgodilo lažnjivemu Kljukcu.

Pokažite nam svojo požrtvovalnost gospod »Podboštnik« in svoje delovanje za nas, potem pa le na noge pred nami in mi Vam bomo udano sledili! Dokler pa tega ni, bodite prepričani, da bomo poslušali in hodili za gospodom župnikom, ne pa za lažnjivim Kljukcem »Podboštnikom«.

Kropa, 11. julija 1902.

(Sledi več podpisov.)

Zahvala.

Za obile dokaze sočutja med boleznijo in ob smrti našega predragega soproga, oziroma očeta, sina, brata, svaka in strica, gospoda

Fran Bizovičar-ja,

sprevodnika in vlakovodje juž. žel.

izražamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, posebno pa čast. gosp. župniku Martinu Malenšek-u za večkratno tolažilo med boleznijo, kakor tudi prečastiti duhovščini, gosp. železniškemu uradnikom, poduradnikom, sprevodnikom in uslužbencem južne železnice, ter vsem mnogoštevilnim spremljevalcem dragega pokojnika k zadnjemu počitku, najiskrenejšo zahvalo. Posebej se še zahvaljujemo deškemu zavetišču in darovalcem krasnih vencev.

Ljubljana, dné 10. julija 1902.

Žalujejo ostali.

823 1-1

Globoko užaljeni javljamo pretužno vest, je naš iskrenoljubljeni soprog, ozir. oče in ded, gospod

Ignacij Wutscher

trgovec in posestnik

v četrtek, 10. julija ob 7. uri zvečer po kratki bolezni v 67. letu svoje dobe ves vdan v božjo voljo v Gospodu zaspal.

Zemski ostanki dragega pokojnika se v soboto, 12. julija na pokopališču v Smarji izročé materi zemlji.

Sv. zadušne maše se bodo brale v ponedeljek, 14. julija v Smarji in St. Jerneju. Dragega pokojnika priporočamo v blagi spomin.

Na Brezovici, 11. julija 1902.

Ema Wutscher soproga. Aleksander Wutscher diplom. oenolog in pomolog. Fr. Ks. Wutscher c. in kr. mornariški častnik, sinova Ema Wutscher hči. Nineta Wutscher roj. Jashi sinaha. Vera Wutscher vaukioja.

V najem se dá

vinska klet

Z 1. avgustom na Zaloški cesti št. 6.

823 (2-1)

Oljnaté barve v kositarnih škaticah za razprodajalce in lastno uporabo se dobé pri tvrdki BRATA EBERL v Ljubljani, Franciškanske ulice 524 5 12-3 Vnanja naročila proti povzetju.

Gričar & Mejač

uljudno naznanjata, da ostane prodajna do 15. septembra t. l. ob nedeljah in praznikih zaprta.

792 (12-2)

Trgovski učenc, zmožen slovenskega in nemškega jezika,

želi vstopiti v kakem mestu v vejčo trgovino. Vstopi lahko takoj.

Ponudbe na »Poste restante št. 200 Cerknica«.

608 (3-2)

830 1-1

Globoko užaljeni naznanja pretužno vest o smrti svojega sina, oziroma brata, strijca in svaka, gospoda

Ivana Saje-ta

hranilničnega uradnika v Slovenjemgradu na Štajerskem

ki je nepričakovano umrl dne 7. t. mes. ob 9. uri zvečer v 40 letu svoje starosti.

Pogreb vršil se bo dne 9. t. mes. ob 6. uri zvečer.

Sv. maša zadušnica brala se bo dne 4. trtek, dne 10. t. m. ob 8. uri jutraj v farni cerkvi v Slovenjemgradu.

Šent Jernej, dne 8. julija 1902.

Janez Saje

nadučitelj v p. imenom vse rodbine.

Zahvala. 831 1-1

Za mnoge dokaze presrečnega sočutja, povodom smrti in veličastnega pogreba, gospoda

Ivana Saje-ta

uradnika pri hranilnici v Slovenjemgradu na Štajerskem

izrekam najiskrenejšo zahvalo slavnemu ravnateljstvu slovenjegradske hranilnice, meščanstvu, uradništvu, duhovništvu, učiteljstvu, usmiljenkam, darovalcem vencev, Šoštanjskim in domačim pévcom, osobito pa gospodu Lovru Vavpot in Jožefu Žnidarju za nesebično požrtvovalnost.

Šent Jernej, 11. julija 1902.

Janez Saje

nadučitelj v p. imenom vse rodbine.

V svojo dobro upeljano prodajalno s špecerijskim, galanterijskim, papirnim blagom, moko in delikatesami, v kateri je tudi c. kr. loterijski urad, v Novemestu,

iščem trgovskega učenca na triletni pouk,

kateri naj bode doma izven sodnega okraja Novomestu, in mora biti zdrav, krepak, povsem pošten, ubogljiv in mirnega značaja, sin poštenih starišev, v starosti med 14 in 15 letom, je ki dovršil vsaj štiri razrede ljudske šole, še bolje eden ali dva gimn. ali realna razreda; mora poleg slovenskega jezika, ako ne govoriti in pisati, vsaj razumeti nemško, in imeti veselje do dela. Obiskoval bode tudi tukajšnja trgovsko šolo.

Hrano in stanovanje imel bode prosto pri meni. Za obleko in knjige imajo stariši skrbeti.

800 2-2

Alfonz Oblak,

trgovca v Novemestu.

Priznано najboljšé oljnate barve

zmlate z naglo sušéim firnežem na najnovejših strojih, prekašajo vsako konkurencu po finosti, ki omo gočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, 770 6

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Ilustrovani ceniki so brezplačno na razpolago.

Razglas.

832 2-1

Na Teriškem gradu (Ruckenstein) železniška postaja Sevnica se bode potom

prostovoljne dražbe

prodajalo in sicer:

v ponedeljek dné 21. t. m.

deset krav in telic, šest volov in juncev, dva konja, šest prešičev, razni vozovi ter drugo gospodarsko orodje, dalje se bode prodalo okoli 90 veder dobrega dolenskega vina, nekaj sadnega mošta ter okoli 30 velikih in malih dobro ohranjenih vinskih sodov, ter razno vrstno žito.

V torek dné 22. t. m.

hišna oprava za 16 sob od prostega do najfinjšega: razne omare, postelje, mize, stole, pregrinjala, zastori, klavir, biljard, fine stenske ure, razno jedilno orodje ter perilo itd.

V sredo dné 23. t. m.

vsi poljski pridelki na njivah, in tudi druga košnja na travnikih.

Dražba se začne vsakokrat ob 9. uri s jutraj.

Naznanilo.

V čast si štejem slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem s 1. julijem v Linhartovih ulicah št. 4 (pri sv. Krištofu, poleg Bežigrada) preuredil in otvoril novo

špecerijsko trgovino s prodajo moke na drobno

Zagotavlja, da mi bode vsikdar prva skrb, cenj. P. T. odjemalce z dobrim in solidnim blagom po nizkih cenah postreči, bilježim, sl. občinstvu blagohotne naklonjenosti se priporočujó z odličnim spoštovanjem

827 1-1

J. Zupan, »Pri Posavcu«.

Na c. kr. cesarja Franca Jožefa državni gimnaziji v Kranju vpisovali se bodo učenci, kateri nameravajo vstopiti v prvi razred,

v torek, dne 15. julija

od 9. do 12 ure v ravnateljstvu pisarni Vsprejemne preskušnje vršile se bodo v sredo, dne 16. julija od 1/9. ure zjutraj nadalje.

Dotični učenci pridejo naj v spremstvu starišev ali njihovih namestnikov ter naj prineso s seboj krstni list in zadnje šolsko spričevalo.

Vsprejemna taksa je določena na 6 K 80 v., ki se bodo onim, ki preskušnje ne bi prestali, vrnila.

Učenci, kateri so oddajeni od Kranja, pa se morejo javiti za vsprejem pisмено, vposlati morajo krstni list, zadnje šolsko spričevalo ter takso. Vendar pa se morajo v sredo, dne 16. julija pred preskušnjo predstaviti osebno šolskemu ravnatelju.

Ravnateljstvo c. kr. cesarja Franca Jožefa državne gimnazije v Kranju,

dne 2. julija 1902.

Oklic.

Na **graščini Mokronog** bode se prodajalo

v ponedeljek, dne 14. julija 1902

naprej sledeče dni vsakovrstne premičnine in sicer:

Raznovrstno pohištvo, kmetijski stroji, konji in vozovi, 3 konji za kočijo (2 angleškega plemena), nad 50 glav govedi murbodenskega plemena, prašiči, kočije raznovrstnih konstrukcij, velika izbira cvetlic itd.

potom prostovoljne javne dražbe.

Premičnine se bodo prodajale proti takojšnjemu plačilu in da se kupljene reči takoj po zdraženju odstranijo.

821 (2-2)

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj **P. Herrmann**, Zgornja Poljskava)

je najboljšo, vsa pričakovanja prekašajoče **sredstvo za rast las**, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena in zagotovljeno neškodljiva tekočina, ki **zabranj izpadanje las in odstrani prahaje.**

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasi lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado.

Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice **3 krone.**

Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani

pri gospodu 274 (20)

Vaso Petričič-u.

V zalogi imajo tudi gg. **E. Mahr** in **U. pl. Trnkóczy** v Ljubljani, **A. Ranf** v Kranju, in lekarna „Pri anđelju“ v Novem mestu.

Preprodajalci popust.

V vročem letnem času

je priporočati dobro in ugajajoče

osveževalno in mizno pijačo

priljubljeno za primešanje vinu, konjaku ali sadnim sokovom, za to opozarjamo na

MATTONLEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

Ta pijača vpliva ohladilno in oživačo, vzbuja slast do jedi, pospešuje prebavljenje. Po letu je ta pijača pravo krepiło. (VIII.) 17-27

Dobre ure cenó s 3letnim jamstvom razpošilja tovarna ur v Mostu

HANNS KONRAD

trgovina z urami in zlatino
Most (Brüx) št. 234, Češko.

Dobre rem. ure iz nikla gl. 3-75

Prave srebrne rem. ure „5-80

Pristne srebrne verižice „1-20

Budilniki iz nikla „1-95

Moja tvrdka je odlikovana s

s c. kr. orlom, z zlatimi in srebrnimi svetinjami in ima na

rozpologo na tisoče priznanskih pisem. — Cenik s podobami

brezplačno. 573 100-19

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Duhovski poslovnik,
all navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovanje cerkvenega in nadarbinskega premoženja. — Z Mzimi obrabi in stvarnim kazalom. — Sestavlja naratin Poč. — Drugi, popravljeni natis. Broširan izvod knjige stane v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani 4 krone, trdo vezan v polšagrinu ali celoplatnu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

Tovarna pečij in raznih prstenih izdelkov

Alozij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarska cesta, Veliki stradon št. 9

priporoča slav. občinstvu in pred. duhovščini svojo **veliko zalogo barvanih prstenih**

pečij in štedilnih ognjišč

kot: rujavih, zelenih, belih, modrih, sivih, rumenih itd., kar najbolj trpežnih in po modernih modelih izdelanih. **Cene nizke.** 36 52-27

Lasni izdelek.

Ceniki franco in brezplačno.

Učenec

iz dobre hiše, vešč slovenskega in nemškega jezika, se sprejme.

F. Mencinger,

špecerijska trgovina,

Sv. Petra cesta št. 42.

812 (3-2)

Domača umetalna steklarija

Avg. Agnola v Ljubljani, Dunajska cesta 9, poleg „Figovca“

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat, vdelenih s katedralnim steklom ali s svincem obrobljenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno slikarijo

strokovnjaško dobro, zvia čeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najpriprostejšega do najfinejšega št. 50/Z.

Okvirja tudi silke in podobe prenavlja in popravlja stare predmete.

Spričalo,

s katerim podpisani potrjuje, da je velečislana **tvrdka za stavbeno in umetno steklarstvo AVGUST AGNOLA** v Ljubljani, v polnem in lepem soglasju s gotsko arhitekturo, izvršila prav pohvalno steklarska dela v novi župni in dekanjski cerkvi v Šmartnem pri Litiji.

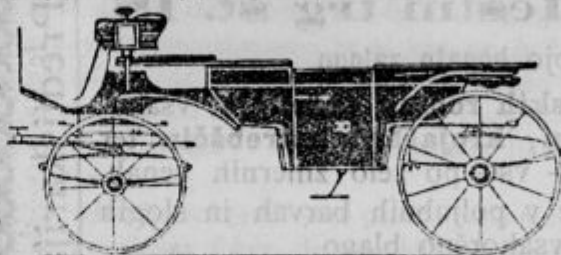
Okenj 32, v raznovrstnih gotskih oblikah, slikanih umetno na steklo v okusnih okrasnih, strogo po gotskih pravilih, v barvah nežno-svitlih in ne vpijajočih — svedoči jasno, da smo vdobili Slovenci v gosp. Avg. Agnola tudi v tej stroki spretnega, domačega umetnika, kateremu s mirno vestjo zaupamo slična dela.

V prepričanju, po ostalih ofertah za to delo, se vestno zatrjuje, da so cene gosp. Avg. Agnola prav zmerno. Priporoča se kar najtopleje vsem, posebno pa onim cerkvenim predstojnikom, kateri razpolagajo sicer s malimi sredstvi, pa bi oskrbeli radi svojim cerkvam kaj lepega.

Župni urad v Šmartnem pri Litiji dne 9. februarja 1901.

Ivan Lavrenčič, župnik in dekan.

Prevzema tudi vsa stavbna steklarska dela ter priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnega steklarskega blaga. 737 52-50

Imam večjo zalogo

VOZOV
vseh vrst. 692 6-6

Vozove izdelujem po najnovejši dunajski in pariški modi.

FRANC WISJAN, izdelovalec vozov Dunajska cesta št. 11.

Zaloga šivalnih strojev

JAN. JAX v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Zastopnik izvrstnih „Dürkopp“- in „Waffenrad“ koles.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),

se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burze, štrole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilenem in zlatem vezanju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado- voljno prevzema. 704 40

Tudi slav. p. n. občinstvu naznanjam, da imam v zalogi vsake vrste moderne štole ter tudi nepremojljiv tirolski loden za haviloke.

Tudi imam narejene haviloke vsake velikosti za gospodina dečka po niski ceni.

Djakom znifane cene!

JAKOB MIKOLIČ,
krojaški mojster, Novo mesto, Veliki trg št. 92 I

priporoča se pred. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne obleke, posebno talarje, površnike itd.

po najokusnejšem in najnovjšem kroju. — Izdelujem vsako, v to stroko spadajoče delo natančno po meri.

Priporočam se pred. duhovščini, da me blagovoli počastiti s cenjenimi naročili, zagotavljam, da bodem vedno skrbel, da izročim vsako naročilo v največjo zadovoljnost prečastitih naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo dobro urejeno krojaško delavnico,

v kateri delajo najboljše delavske moči; zatorej se jamči za elegantno, lepo in moderno izvršitev naročil, kakor tudi zato, da se vsaka v moji delavnici narejena obleka lepo prilega.

KAROL ZUPANČIČ

Jurjevica pri Ribnici, Kranjsko.

Izdelovatelj žilnih (dratnih) tkanin ter pletenin in trgovina s sitarskim, rešetarškim in lesenim blagom. 745 12-4

Priloga slavnemu p. n. občinstvu svoje **pletanine** in **žice**, pletene s strojem po uzocih, za ograjo gozdov in vrtov, za fazanerije, kur-nike, golobnjake; mreže za presejanje gramoza in peska. — Izdeljuje in ima veliko zalogo **medene**, **pocinjene** in **železne tkanine** za stroje, mline, okna, line, kleti; mesne sitnice, prožne posteljne mreže (Drahtmatratzen) v raznih veli-kostih, raznovrstna sita, rešeta za tovarne in mline, kape za ogrebanje čebel, po-krivala za jedila, **razno leseno (suho) robo** itd. po najnižji ceni.

Ceniki na zahtevanje brezplačno.

Predtiskarija.

Franja Meršol

v Ljubljani, Mestni trg št. 18

priloga svojo bogato zalogo

pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsako-vrstnih, jako ličnih **vezenin**, **krojaških potrebščin** ter raznega **drobnega blaga** — vse po zelo zmernih cenah.

Monogrami in **risarije** se v poljubnih barvah in slogih uvezujejo na vsakršno blago. 19 28

Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Predtiskarija.

Prečastito duhovščino in spoštovane naročnike prav uljudno obveščamo, da bode že nad 100 let tu v Prešernovih (Slonovih) ulicah poslujoča **zvečarska** tvrdka 598 7

Fr. Schupentz

tudi nadalje poslovala v isti ulici št 7 v Perlesovi hiši, kamor se je dne 15. aprila preselila radi demoliranja dosedanjega poslopja.

Za dosedanjo naklonjenost se iskreno zahvaljujoč prosi ista nadaljnega blago-hotnega upoštevanja, ter zagotavlja enako reelno in ceno postrežbo kot doslej.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priloga:

Razlaga velikega katekizma ali krščanski nauki za cerkev. Sestavi Ant. Vetrnik, župnik na Dolu. Prvi zvezek: o veri in apostolski veroizpovedi. Broširano 2 K, s pošto 20 h več.
Drugi zvezek: poglavje o upanju in mo-litvi, pa poglavje o ljubezni in zapovedih. Broširano 2 K 50 h, s pošto 30 h več.
Tretji zvezek: o milosti in zakramentih. Broširano 2 K 70 h, s pošto 30 h več.

Za šolska darila

priloga:

Katoliška Bukvarna v Ljubljani naslednje povesti za mladino:
„Ljubite svoje sovražnike“ — s podobami.
„Marijina otroka“ — s podobami.
„Maron, krščanski deček z Libanona“ — s podobami.
Cena broširanemu eksemplaru 40 h, kar-tonirano 60 h. — Dobé se tudi v finejših vezih po raznih cenah.

586 50-13

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priloga svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-lezne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva žilindra, najboljšo umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, donarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izrebanju najmanj-sega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERCUR“
I., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnin. 134 74

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-lume, albe, koretelje, prte itd.

Sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročne in poštene po najnižji ceni bandera in vse drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšimi spoštovanjam se priloga 691 52 6

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

Stanje hranilnih vlog:
16 milijonov K.

Rezervni zaklad:
okroglo 370.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rofovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsa-cega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz sama, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je var-nost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. 771 1

Posoja se na zemljišča po 4 $\frac{1}{2}$ % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 let h, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.